

میزین کار الطف

میاد و بیاد کار الطف

ماند بزمانه یاد کار الطف

دردت نست بهیاز جانب او

باشد ببول افتخار الطف

فہرست نامی شہری منید رجکناک شہر محفل ہجر

۲۲	شہید شاہ عبدالخالق قادری خلیفہ	حروف الخا	۷	محمد عبدالغنی خان امیر	حروف الالف
۲۹	دیوبی پرشاد	حروف الدال	۱۰	حکیم اختر علی اختر	دیگر
۲۹	سید درویش ذہین علی	حروف الذال	۱۱	محمد علی الفت	دیگر
۲۹	غلام محی الدین خان جا	حروف الراء	۱۱	سید افضل علی	دیگر
۳۳	میرزا اللہ حسین	دیگر	۱۱	سید عبداللطیف الطغ	دیگر
۳۳	غلام عبدالرشید	دیگر	۱۸	سید جمال الدین بصرت	حروف الباء
۳۳	محمد رحمت اللہ	دیگر	۱۸	شاہ غلام محمود ثائب	حروف التاء
۳۳	حسین رضا	دیگر	۱۸	محمد تقی حسین	دیگر
۳۳	محمد زین الدین زاہر	حروف الزاء	۱۹	میر ہدی الحسنی ثائب	حروف الثاء
۳۵	حکیم سعد الدین سعد	حروف السین	۱۹	سید عبدالجلیل	حروف الجیم
۳۵	سید محمد سعید	دیگر	۲۰	جعفر سید	دیگر
۳۵	سید عبدالستار بنین	دیگر	۲۱	مولوی ابوالحسن	حروف الحاء
۳۶	حکیم گدازش خان شاعر	حروف الشین	۲۱	میر ابوالحسن	دیگر
۳۶	محمد صادق حسین شریف	دیگر	۲۱	عبدالحمید	دیگر
۳۷	محمد شرف الدین شرف	دیگر	۲۲	حرمت علی شاہ	دیگر
۳۸	محمد عبدالصمد	حروف الصاد	۲۲	حسین	دیگر

۳۸	محمد ضیا الدین ضیا	حرف الصاد
۳۸	محمد حمید الدین طالب	حرف الطاء
۲۷	محمد ظہور اللہ ظہور	حرف الظا
۲۵	محمد خواجہ بادشاہ عبرت	حرف البعین
۲۸	حاجی محمد علی	دیگر
۵۰	سید محمد عبد اللہ	دیگر
۵۰	محمد علی	دیگر
۵۰	محمد عظیم	دیگر
۵۱	میر محمد علی	دیگر
۵۱	حاجی میر عباس علی	دیگر
۵۲	سید عبد الغفور غربت	حرف البعین
۵۲	سید محمد فرقت	حرف الفاء
۵۲	میر غلام حسین قاصر	حرف القاف
۵۵	میر کاظم حسین	حرف الحاء
۵۵	سید قاسم بھار گنج محنی	دیگر
۵۵	سید ابوتراب لطف	حرف اللام
۵۶	حافظ صدر الاسلام خان	حرف الیمین

۵۹	محمد عبد الصمد خان ماہر	دیگر
۶۱	غلام دستگیر صدیقی مسعود	دیگر
۶۲	محمد سہاء الدین مروت	دیگر
۶۸	سید بہاء الدین محبت	دیگر
۶۹	مولوی سید احمد قادری مشتاق	دیگر
۶۹	محمد حسین محی الدین مست	دیگر
۷۰	معلم بادشاہ	دیگر
۷۰	سید مصطفیٰ	دیگر
۷۱	غلام محی الدین	دیگر
۷۱	محمد الدین بادشاہ	دیگر
۷۱	مرتضیٰ حسن بیگ	دیگر
۷۲	سید شاہ نظام الدین قادر	حرف النون
۷۳	سید پیر نادر	دیگر
۷۹	محمد ولی اللہ ولا	حرف الواو
۷۹	سید احمد سمیت	حرف الہاء
۸۰	محمد یعقوب یمن	حرف الیاء

سخن بانندی دار | جلو منت دبدر دار

مولف واقف اسرار علم و فن عارف رموز شعر و سخن مخفوش شیرین
بیان یکتای شعراے زمان نکتہ سخن و قایق آگاہ فصاحت گزین
بلاغت دستگاہ نادر العصر کامل الدیر فضیلت مند عظمت بیوند
جناب اکرم و اشرف سید عبداللطیف صاحب الحسینی متخلصین اللطف سنی

کہ بحال فصاحت و بلاغت و اقسام صنایع و بدایع مطبوع و منظور کا فہ
انام و جمیع افراد خاص و عام گردیدہ نظر پر و فور خواہش
اجاب روزگار و مشایقان ہر دیار من عجب ذائقین
ارادت گزین سید محمد جمال الدین عقی اللہ عینی

مصنوع ترغیب العجایب در اسرار طبع و تنہام
درین پیر طہر العجایب در اسرار طبع و تنہام

چهارمادون

۸۹۱۵۵۱۸
ع - ۳

۱۷۴

P 174

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وز نعت رسول یافت جودت دولت
شادی دلم فرود نوبت نوبت

از حمد خدا گرفت خیرت شوکت
که حمد مرا نوشت که جلوه نعت

شادی باد نظار گیان این شادی خانه تفریح را که از آراستگی انتظام محافل معانی سرور انگیز
مرازم - و از پیراستگی سرانجام تکلفات صنایع مسرت غیر مستقیم است - باعث تمیز
ایوان عشرت نشان جلوه گری انوار شین لائانی شادی مینت آبادی صاحبزاده بند
اقبال - صاحب جود و نوال - شمع انجمن و انانی - نور با صره بینانی - گوهر درج عظمت -
اختر برج سعادت عنوان صحیفه شهبامت - دیباچه کتاب کرامت - گل گلزار مردمی پیل
شاخسار دلاوری - جلای مدقه دولت - بهار حدیقه سلطنت - جوهر تیغ خجرات و حیات
تیزی حسام دلیری و شهبامت - مهر سپهر رفعت و منزلت - ماه برج ثبت مرتبت
آب گوهر دریای عزت و نامداری - رنگ یا قوت معدن عظمت و بختیاری - ناصب اعلام
نیک خصالی - رافع رایات خوش مقالی - اورنگ نشین کشور فرست و نکته دانی - محلل را

اقلیم کیمست و دقیقه گزینی - غزه ناصیه بلاغت - قره ویدیه فصاحت - چراغ دو دو مہانت
 و جوانمردی - فانوس ایوان حمیت و نیک نهادی - فرزندہ لواہی داووسنجا - نوازندہ طبل
 فیض و عطا - حاکم اقلیم کرم گستری - فرمان وای کسور خلق پروری - ابرنیسان حاجت روا -
 ناخن انگشت مشکل کشائی - رونق چمن بہت - نصارت گلشن سلطوت - ستون بنامی بری
 باب سرای سروری - فخر امرا ی روزگار - سرعقلہ ارباب عز و وقار - امیر دوران حاکم
 زمان - سکندرشوکت - داراصولت - حمشید چشم - فریدون شیم - سعادت قرین -
 شہامت آگین - عالی ہمت - والاہمت عظمت نشان - رفیع امکان - دریا نوال - نیکو خصالت
 فیاض بی نظیر جامی برناو پیر - خورشید کلاہ - کیوان بارگاہ - چشمہ فتوت - منبع مروت
 کردون وقار - عالی تبار - امیر کسری نظیر - روشن ضمیر فیض تخمیر - عمدہ عمدگان - جرات نشان
 جناب رفعت مآب - عظمت انتساب - حضرت نواب عمدہ الدولہ محمد نور اللہ خان بہادر
 جرات جنگ و ام اللہ طلال جلالہ و ضاعف اقبالہ - خلف الصدق حضرت نواب عظیم جاہ سراج
 الامر عمدہ الملک ہمدانولہ محمد علی خان بہادر ذوالفقار جنگ مدظلہ العالی فرزند نواب
 رحمت مآب - رئیس کرناٹک - امیر الہند و الاجاہ امیر الامرا دار الملک عظیم الدولہ محمد عبدالعلی
 خان بہادر شوکت جنگ سپہ سالار - ابن نواب امیر الامرا دار الملک روشن الدولہ حافظ محمد بیگ
 خان بہادر بہادر جنگ - ابن فرمان وای پائین گہاٹ - نواب امیر الہند و الاجاہ عمدہ الملک
 اصف الدولہ محمد علی خان بہادر ظفر جنگ سپہ سالار بہت کہ نام عمدہ آن سرد فر عابدی نورنگار
 افسریت بر سر دولت موفور - و تارک پایہ بلند آن سرآمد اہل وقار تیری ست برابن سپہ نور
 دریای ہمت لائیش موج زین جبارت و بہاوری - و در عمد حمیت بی نظیر شش نعرہ انگیز
 جرات و لاوری - رنگ آمیزی فیض عجمی شش بہار افزای گلشن ہر پنجمن - مشک پیزی خلق

گرمش معطر ساز مشام دوست و دشمن - بندی ستم فکر سا نا بزینہ جستان رفعتش نارسا پو
 زمین فہم و ذکا بگل کنی تفکر عاوی رفتش آسان فرسا - خطوط کف زربختش نقش جن
 جو و نوال است کہ ازان محل عقدہ دلہا تعبیر کند - و صفحہ ناصیہ ضیاء امایش لوح قسمت بجو
 و اقبال است کہ بران قرعہ نقول بچند رند -

مثنوی

گل گلزار اقبال و سعادت چراغ خانہ والا نژاد بہار روضہ شایستگیہا فروع خستہ طالع بندی بیاض دیدہ فہم و فراست بجسہ عمدگیہا بی بسادہ چون نام اوست ذات او یگانہ بود تا چرخ و مہر و کواکب خدا بروی شفیق و مہربان باد	دور ریای ابلال و کرامت تکمین خاتم نیکو نهاد نگار چہرہ بایستگیہا ضیائی کو کب اقبال مندی سواد کیسوی عقل و کیاست خطابش عمدہ الدولہ بباد ندارد ہمسر خود در زمانہ بود تار و زرد و شن در پس شب بالطف مہر و لطفش بی کران باد
--	---

چنانچہ رئیس مملکت عظمت و اقبال - جلال سند جاہ و جلال - سر اج انجمن امارت
 عمدہ ممالک کرامت - سدیشہ دولت - ذوالفقار معرکہ صولت - زیب
 اکھیل شہیاری - زینت سر پر بختیاری - مرکز دائرہ خلافت قطب فلک
 ریاست - خرد پروردانش شہزادہ - سکندر شوکت داراشکوہ - نور دیدہ مملکت
 سالاری نور دیدہ سلطنت و داری - پیر برج حکومت فرمانروائی گوہر درج

<p>چه خوش قطعات تاریخ و قصاید کجای بی طبع حریفان بیای خامه بیسزاد و بسنگ خط خوشش چو خط خوبرویان زهی نظمش که گسترده ست دامی در الفاظش معانیهای دلکش غرض هر قطعه و هر نظمش الطف</p>	<p>که حسن گلرخان بروی شمارست نبیا یکدم درین گلشن بیارست چو این پرکاری و نقش و نگارست بگلزار نقش سجسته زارست دل اهل سخن در روی شکارست نهال و کبری را برگ و بارست بخونی با بستان صحن و چارست</p>
---	--

از آنجا که من شیفته نظاره خوبان سخن - و اله تماشای نیکوان علم و فن - لبس گلزار حکمت آموز
 پروانه شمع بهره اندوزی - خار صحرائی بچمدانی - خاشاک کوی جمل و نادانی - اهر بندگان
 مقب پسید عبد اللطیف حسینی و متخلص الطف - عفا الله عنه - خورده شوق صحبت
 پر رویان کلام موزون و طالب مقارنت شوخان معانی نزاکت مشحون ششم - نحو استم
 که اوراق منظومات تنبیهت چنین تقریب شایسته بسان کواغذرد دست بدست برآگنده
 شود - و بر و رایام از دست برد و حوادث زمانه یکبارگی از دست زمانیان را بجان رود بلکه
 می باید که مانند اوراق گل جلد در یک شیرازه ماند و جمعیتش شایسته گلگشت آن را بفرج تا رسد

قطع

<p>نادر فلک زمانیان را باشد بزمانه یادگار ه</p>	<p>افتد عجب متاع در کف زین شادی و شاعران الطف</p>
--	--

پس با جمیع قطعات و قصاید و غیره که از ذریعه تلاش و جستجو بدست افتاد و در دو جلد و این
 نیکو ترتیب داده بر شمع محفل سخن که هم نام و هم تاریخ است موسوم ساختم -

اما در ایراد اسمای شعری شیرین بیان عایت ترتیب حروف تبحر منظوم و مناسب
افتاد یعنی است که از تقدیم و تاخیر اسمی بر اسمی بواجب است و بر روی خاطر می نخواهد گشت

رباع

از خوان طیل نان بکام هم بر ما
آن جمله ضیافت شکم بود لطف
وزمانده کلیم من و سلموی
این است ضیافت طبایع از ما

باسم العظیم و محمّد بنی الکریم علیه علی اللّٰه الحمد و التّسليم

حرف الالف

رقم زده سر و قمر عماید زمان منتخب امرای رفیع المکان پیشرو قافلده ارباب فضیلت
صدر شین انجمن اصحاب خیرت - غازه ابروی سخنوری - گلگون زخار کلمه پروری
سرمد ویده صنایع عجیبه - خال هره بدایع غریبه - بهار گلشن خلق و تهذیب - آب و تاب
گوهر امتیاز و تادیب - سعادت منظر به طالع سکندر - گیتای عالم - یگانه بنی اوم
روشن مزاج - جووت امتزاج - فاضل بن نظیر - محمد عبدالغنی خان
التخلص امین - ذات فایز البرکاتش مورد و افضل الیهی و مجمع کمالا نامتناهی باد

قصیده

منحی مباد که هر یک شعر این قصیده حمیده بلاغت و ثقیفه مشتمل بر صنعتی و مضمون بر کیفیت است
که خاطر میننده را شکفتگی نازه و طبع فهمت در دست بی اندازه می افزاید

در صنعت رعیت استمال

به بر کشیده عروس همان به خلعت نور
که رنگ مهر ز شادی است جلوه نظر نور

در صنعت مراعات النظر

این قصیده بجزوه حضرت
نواب علی قاسم شاه بهادر در نظر
سزا آید

باستز از نسیم سرور تازه بهار	شگفت غنچه و لها چو لاله از باحور
در صنعت مجلیس	
کتابه چشم بی مردم طرب زهره	بچشم آنکه کند گدرا به سمره طور
مصرع اول در صنعت تشبیه و مضرع دوم در صنعت لف و نشر	
زمین بنور مصابیح چون فلک گشته	چنان و این جهانند شک جنت و حور
در صنعت نو نسیم و صنعت سعال و جواب نام شادی محال	
بگفتم از ضر و این عیست گفت شادی نور	بگفتمش که کجا گفت در محل حضور
در صنعت مبالغه	
شبهی که از بیم فیضش حجاب نشسته لبی	مهی که در شرف و رعیت است غیرت هو
در صنعت تسبیح الصفات	
شبه عظیم و جلیس سریر امیر الیند	پناه دولت و تزیین تاج و زین قضا
در صنعت ترصیح	
امیر عظم و سردار آمران غبور	شهبیر عالم و سالار ماکان و سبور
در صنعت عاطفه یعنی بحر منقوط	
عماد ملک اسد الدوله هم اکرم او	که ورد اهل دول آمده مساو سحر
در صنعت منقوط	
بچشم شگفت فیض بخش نقش جبین	ز تیغ تیز شفق سیرت بی فغفور
در صنعت سیاقه الاعداد	
یکم شکوه و دوم جاه و سومین حشمت	ز چار سو بحضور تو صف اصف محضو

سلسله
دو حرف غیر منقوط
بر عایت ردیف ۱۲

در صنعت متضاد	
زهر و غصه بیمار و خزان خوش و بخور	زرم و زرم تو مرغ و زهره خائف و شاد
در صنعت مدح موجه	
نماید آنچه در یادلی کفش فیضان	دم طراز کت در باد بچ باد حضور
در صنعت مقطع	
دل از روی در داور سزوی دارد	از ان روی اوب آوردم در راز دور
در صنعت ربطا یعنی یک حرف منقووط و یک غیر منقووط	
شهی که پایه بلندتی می نرد بر رخ	صفات و شان می آید زمین کجا عبور
در صنعت فوق النقط	
غرض نمود شبه مانع فرزندش	که هست نور نظر و از نزهت منظور
در صنعت اشتقاق	
عماد و قصر شرف نام عمده الدوله	که پیش معتقدان شد بعدگی مشهوره
در صنعت لف و لشر مرتب	
نشاط و بخت و فرخندگی بود اود	ز بزم و سندنشدن بخت و فور
مصرع اول در صنعت معاد و فوق النقط و مصرع ثانی در صنعت دو نقطه تحت حرف رابع از اول و دو فوق رابع از آخر	
خوشا و فور نشاط و نشاط تازه اوا	اوامی اهل سرود و سرود طبعیت
در صنعت مکرر و مراعات النظیر و نصف مصرع	
چمن چمن گل و چمن جهان جهان مردم	زمین زمین شده نعمت موج موج مردم

در صنعت استعاره

چون آفتاب که بپوشش شام تازه شود / طرب ز شادوی فرخنده بخت نگار بود

در صنعت ایجاز

نتار کرد و چون عهد گهر ز روی نیاز / هزار نظم شریا فلک بنظم امور

در صنعت تاریخ

سروش از سرب بخت کفایت نور عظیم / چو بهر سال نمودم تفکر موفور

در صنعت حسن مقطع

امین کن بکلام خجسته ختم سخن / بر آرد دست دعا و جناب پت غفور

در صنعت متصاوت

به بز نگاه جهان تا ترانه شادی است / ز سائبان سپهرت تا جهان محصور

در صنعت تفسیر

سپهر ملک و سریر و زمان بکام تو بود / ز نصر و فتح و بقا و بد و سنین شهو

در صنعت طبع

همیشه چتر بر خلق باد سایه تو / بفضل ایدک الله دائماً بسرو

دیگر

طبعاً و فرزندۀ لوای و انانی و حکمت - فرزندۀ شمع تشخیص و حدیث - فواره چشمه
خبرت در انانی - نگین فایده فراست و شناسائی - معالجات امراض انانی - دافع علل
چهره افروز علوم متنوعه - تجربه آموز پیران جهان دیده - آبر و بخشش و ایثار سخن نگین گوهر گران
بهای بحر عزت و ملکین خوش خلق - یگانه آفاق - کرم ازلی - حکیم اظہر علی

و کبیر

متخلص به اظہر صاحبِ عظمت و فائز برکت ہاؤ۔

قطع

بشعبان بخت و دویم روز شنبہ
زہی تاریخ بزم عمدہ شادی
برسم پیر ز امر حق تبارک
بگفت اظہر یہ عشرت مبارک

اسکی

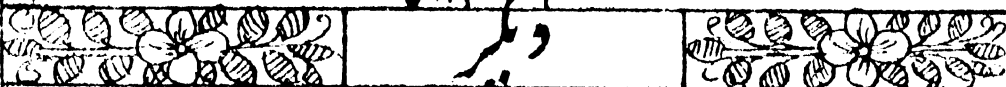

طبع فراطوطی بوستان شیرین سیاح بیل گلستان نکتہ دانی اب رنگ چمن صحافت
بلاغت محمد علی متخلص بہ الفت مقصد مند و سعادت پیوند ہاؤ

قطع

بمکد اند چون شہزادہ ما
زر روی مین سالش گفت ہاتف
بہ تخت نوشتہ ہی بخت مسرور
زہی شادی شدہ نور علی نور

اسکی

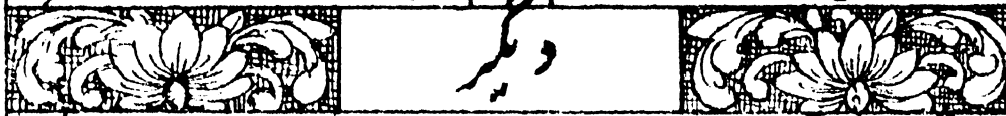

طبع فراڈ گوہر گوشن نازک خیالی جوہر تیغ خوش مقالی قاعدہ دان نزاکت
سخن پروری سید افضل علی سترہ بیہ

قطع

چو زیب سند نوشاہی مد عمدہ الدو
شہنشاہِ حقیقی گرد ہد شاہی عجب نبود
عیان و ہر ہما نذاری شدہ با زینت سامان
بیا بخت مبارک شد ہما یون قال سال آن

اسکی

پیشان گوئی فروز ندہ این شمع محفل سخن خادم سند آرایان این سخن خوشہ چین سخن
ارباب کمال ذلہ بردار ماندہ اصحاب قیل و قال و صفت فیتہ سخنان معافی برسند

تاریخ نکته فہمان مضامین و لبستہ سیمحمدان اصف سید عبداللطیف الحسینی
متخلص بہ الطف عفا اللہ عنہ و غفرلہ

قطعہ تاریخ عقد نکاح سعادت مصباح کہ بتاریخ و ہجرت و ہجرت
۱۲۶۶ ہجری مفت نہ روز جمعہ جلوسہ ظہور یافت

بیمت چونکچ تو منفرد گردید
دلم گفت بہ آداب سال تاریخش
بروز اسعد و تاریخ نیک وقت مصباح
کشاہد عقدہ دلہا چوبست عقد نکاح

اولہ قطعہ تاریخ تیاری شادی بمیت باوی مدوح

جناب عمدة الدولہ بہادر
کرم زان دم کہ عقد از دست تو بست
ترا شادی عمدہ شد چو منظور
زالطف عمدہ تاریخش برآمد
تو عمدہ گوہری والا نہادی
ہزاران عقدہ دلہا کشادی
بہ تیاری عمدہ حکم دادی
مبارک عہد تیاری شادی

اولہ قطعہ تاریخ عقد جلوسہ مبارک و مسعود

عقد مسعود تراست چہ تاریخ سعید
روز پنجم بود و سال سعادت مقرون
کہ ہشتم سحر پشم سوم باشد
ہشتم ہاشمی از سوم و سوم باشد

پوشیدہ ماند کہ قائل درین قطعہ ما قبل ہر یک سوم عدد لفظی محذوف و عقد نہادہ یعنی
از ماہ ہشتم کہ ماہ شعبان است صبح روز ہفتم عشرہ سوم کہ مقصود از ان تاریخ ہشتم
بود و پنجم ہفتہ کہ روز پنجم شبہ است سال ہشتم عشرہ ہشتمی از صد سوم ہزار و دوم کہ
از ان کثیرار و دوسد و ہفتاد و ہشت باشد و عبارتش خیابن میشود کہ وقت صبح تاریخ
ہست و ہفتم ماہ شعبان و پنجم شبہ سال کثیرار و دوسد و ہفتاد و ہشتم سحر ہی عقد مسعود

حروف مقطعات

منقذ گردید	
وله قطعه تاریخ حسن ابراهیم شادوی میمنت آباد	
خط شادوی چو یافت آن مدوح	عیش شد بر ملت ز تا مرغ
ظاہر از خامه ام لطیف سر ز بدیع	شادوی کام بخش شد تاریخ <small>۳۰۰ (۱۳۴۸)</small>
ازین قطعه سواهی ماده تاریخ اعداد تاریخ بدو گویند برمی آید - یکی از اجتماع حروف اوائل بر چهار مصرع - و دیگری از اجتماع حروف او اخر بر چهار مصرع -	
وله قطعه تاریخ مبارکبادی شادوی میمنت آبادی	
چو با صد ز مهار ترکیب دادوی	چو با تازه طرز حسن فتح <small>۱۳۷۱</small>
تبارک باد این ترکیب شادوی	همین فرمود لطف سال تاریخ <small>۱۹۱۹</small> <small>۱۸۶۲</small>
برای روشن ازک مزاجان روشن باد - که قطعه بد این پنج قسم سنوات محتوی است یعنی <small>۱۹۱۹</small> اگر با چیت که در هندوستان راج است از اعداد حروف مصرع اولی بر می آید دوم <small>۱۸۶۲</small> جلالی که در فارس راج است - از اعداد حروف مصرع ثانی بر می آید سوم <small>۱۲۷۱</small> عیسوی که از اعداد حروف مصرع ثالث بر می آید - چهارم <small>۱۲۷۱</small> هجری مقدمه که از اعداد حروف مصرع رابع بر می آید - پنجم <small>۱۲۷۱</small> فصلی که از اعداد حروف اوائل او اخر بر چهار مصرع بر می آید - سواهی این نیز باید دانست که جمله حروف این قطعه سحر کار بنقاد و نه است که از آنها با رعایت ترتیب دوازده صنایع ناوړه جلوه ظهوری داشته اول با اجتماع حروف اول - و پنجم - و بیستم - و نهم - و چهاردهم - و سوم - و بیست و چهارم - و بیست و هشتم - و بیست و دوم - و سوم - و چهارم - و پانزدهم - و پنجم و هشتم - و یازدهم - و پنجم - و نیز چهل و نهم - و پنجاه و چهارم -	

۱- ۲۰	۲- ۳۰	۳- ۴۰	۴- ۵۰	۵- ۶۰	۶- ۷۰	۷- ۸۰	۸- ۹۰	۹- ۱۰۰
۱۰۰	۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰
۱۹۰	۲۰۰	۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰	۲۷۰
۲۸۰	۲۹۰	۳۰۰	۳۱۰	۳۲۰	۳۳۰	۳۴۰	۳۵۰	۳۶۰
۳۷۰	۳۸۰	۳۹۰	۴۰۰	۴۱۰	۴۲۰	۴۳۰	۴۴۰	۴۵۰
۴۶۰	۴۷۰	۴۸۰	۴۹۰	۵۰۰	۵۱۰	۵۲۰	۵۳۰	۵۴۰
۵۵۰	۵۶۰	۵۷۰	۵۸۰	۵۹۰	۶۰۰	۶۱۰	۶۲۰	۶۳۰
۶۴۰	۶۵۰	۶۶۰	۶۷۰	۶۸۰	۶۹۰	۷۰۰	۷۱۰	۷۲۰
۷۳۰	۷۴۰	۷۵۰	۷۶۰	۷۷۰	۷۸۰	۷۹۰	۸۰۰	۸۱۰
۸۲۰	۸۳۰	۸۴۰	۸۵۰	۸۶۰	۸۷۰	۸۸۰	۸۹۰	۹۰۰
۹۱۰	۹۲۰	۹۳۰	۹۴۰	۹۵۰	۹۶۰	۹۷۰	۹۸۰	۹۹۰
۱۰۰۰								

و بیست و هشتم - و نهم - و هفتم - و چهل و دوم - و چهارم - و سی و نهم - و بیست و نهم
و سی و پنجم - و هفتم - این عبارت بر می آید -

جلوه شادی جناب نورالدخان بجاورد

که نام مایون نوشاه عالی جاه است ثانی از اجتماع حرف چهارم - و بیست و هشتم
و پنجاه و دوم - و هشتم - و بیستم - و نهم - و چهاردهم - و سی ام - و چهل - و پنجاه
و پنجم - و سی و دوم - و بیست و هشتم - و سی و نهم - و نیز پنجاه و دوم - و دوم -
و سی سوم - و شصت و چهارم - و نیز نهم - و دوازدهم - و هفتم - و یازدهم - و چهل و هشتم
و پانزدهم - و نیز بیست و هشتم - و بیست و سوم - و سی و پنجم - و نیز چهل و هشتم
و چهل و دوم - و نیز چهل و هشتم - و بیست و نهم - و سی و هفتم - و نیز سی و نهم - این عبارت بر می آید
بیست و هشتم ماکه سن یک هزار و نه صد و نوزده
که ماه بندی سن را بر بکراحت است - ثالث از اجتماع حرف دوم - و نهم
و چهل - و سوم - و پنجاه و دوم - و شانزدهم - و پانزدهم - و بیست و چهارم - و پنجم
و یازدهم - و نیز پنجاه و دوم - و چهل و دوم - و بیست و هشتم - و چهل و سوم - و هشتم
و بیست و سوم - و سی و پنجم - و بیستم - و سی و نهم - و چهاردهم - و سی ام - و هفتم
و سی و هفتم - و چهل و هشتم - و چهل و هفتم - و نیز بیستم - این عبارت بر می آید
نهم اسفند در سن هفت صد و هشتاد و دو
که ماه شمسی سن جلالی است - رابع از اجتماع حرف چهارم - و بیست و هشتم
و پنجاه و دوم - و هشتم - و بیستم - و نهم - و شانزدهم - و سی ام - و چهل - و پنجاه و یکم
و سی و سوم و بیست و یکم - و یازدهم - و چهل و هشتم - و هفتم - و سی و هشتم

و پنجاه و دوم - و دوم - و پنجم و یکم - و سی و دوم - و بیست و هشتم - و دوازدهم -
 و سوم - و سی و یکم - و نوزدهم - و سی و سوم - و چهاردهم - و پنجاه و پنجم - و بیست و ششم
 و بیست و چهارم - و نوزدهم - و هفتاد و هشتم - و نوزدهم - و بیست و سوم -
 و هفتاد و یکم - و نوزدهم - و بیست و هشتم - و سی و پنجم - و نوزدهم - این عبارت بر می آید
 بیست و هفتم فیبری سن یکزار و بیست و شصت و دو -
 که ماه انگریزی و سن عیسوی است فاس از اجتماع حرف چهارم - و بیست و هشتم
 و پنجاه و دوم - و بیست و هشتم - و نهم - و شانزدهم - و سی ام - و هفتم - و چهاردهم
 و بیست و یکم - و بیست و هفتم - و یازدهم - و سوم - و پنجاه و پنجم - و نوزدهم
 و دوم - و پنجم و یکم - و سی و دوم - و بیست و هشتم - و دوازدهم - و سوم - و سی و یکم
 و پنجم و بیست و چهارم - و نوزدهم - و بیست و سوم - و سی و پنجم - و نوزدهم
 و بیست و هشتم - و سی و نهم - و پنجاه و یکم - و هفتاد و یکم - و بیست و هشتم - و سی و هفتم
 و نوزدهم - و نوزدهم - و هفتاد و بیست و هشتم - و نوزدهم - این عبارت بر می آید
 بیست و هفتم شب برات یعنی شعبان سن یکزار و صد و هشتاد و بیست
 که ماه قمری و سن عیسوی است فاس از اجتماع حرف نهم - و پنجم و سوم - و بیست
 چهارم - و بیست و هشتم - و هفتم - و پنجم و پنجم - و سوم - و پنجاه و دوم - و بیست و هشتم
 و نوزدهم و دوم - و دوم - و سی و سوم - و سی و دوم - و سی و پنجم
 و دوازدهم - و پنجم - و بیست و سی و پنجم - و پنجم و بیست و سوم
 و سی و هفتم - و نوزدهم - و نوزدهم - و پنجاه و یکم - و بیست و هشتم - و پنجم و بیست و هفتم
 و نوزدهم و بیست و هشتم - و سی و بیست و شصت و چهارم - این عبارت بر می آید

هفدهم ماسی سن یک هزار و دویست و هفتاد و یک

که ماه اروی و سن فصلی است متابع از اجتماع اعداد حروف اول و آخر مصرع اولی که
 ج خ است و حرف اول مصرع ثانی که ج است و حرف آخر مصرع ثالث که خ است
 و حرف اول مصرع رابع که م است سال تولد مبارک ممدوح معرکه یک هزار و دویست و پنجاه
 شش هجری مقدسه باشد حاصل آید تا من از اجتماع حرف اول لفظ سوم مصرع ثانی که
 ص است و حرف آخر لفظ سوم مصرع ثالث که ف است حرف چهارم لفظ اول مصرع
 رابع که ر است نام ماه عربی یعنی صفر که در آن تولد ممدوح معرکه واقع شده پیدامی شود تا من
 از اجتماع اعداد حرف اول و آخر بیت اول و نیز حروف اول و آخر بیت ثانی که ج می
 ۵ می باشد تاریخ ماه مذکور یعنی نسبت و ششم که روز تولد عیان گردد عاشر از اجتماع اعداد حروف
 آخر مصرع ثانی که وی باشد و یک حرف اول مصرع ثالث که ۵ است و دو حرف آخر
 مصرع رابع که وی است تعداد سالهای عمر پاپون ممدوح معرکه یعنی سی و سوم که در آن
 ظهور شادی مسرت آبادی گردیده ظاهر میشود و حادی عشر از اجتماع اعداد حروف
 اول و آخر هر چهار مصرع که ج خ ج می ف خ می باشد و نیز حروف او آخر
 لفظین اولین هر دو مصرع اولی که او باشد سن یک هزار و دویست و هفتاد و هشت هجری
 مقدسه بابت وقوع جلوه گری شادی پاپون بظهور می رسد ثانی عشر چون
 حرف اول مصرع رابع بر حرف اول مصرع ثالث افزوده بالای لفظین حسین
 مصرع اولی آورده شود مرکبی حاصل میگردد که از آن اعداد تاریخ نوشاهی ممدوح معرکه می

یعنی مومنان مسترخ

وله قصیده

سکه انفاق نکوی تو جهانگیر افتاد
 مهر یک گرده نان مانده خواران ترا
 آن کشاوه دل و عالی بمم و فیاضی
 نیست در زمره نیکان جهان مانندت
 بخل و امساک بر بزم تو چنان به یابد
 رفعت و کنت ایوان ترا گر بین
 بی شمار از تو زانند و ز شوند حاصل نماز
 امر و نهی است عرض ذات تو جوهر باشد
 پیش و پس و لیس کرد لها چی سداق داری
 در کمال است تواضع که بود باعث مخز
 جز بهر مند تقشرب نه پذیرد با تو
 عمرة الدوله بهاد و رفیق است از آن
 اینک امر و ز بصحبه ای نشاط و عشرت
 نفع عالم بود از فیض تو چنین شاد می تو
 مسند نشیبت رشک سر پرچم شد
 استقامی که درین جشن کنی باقی است
 تا لطف صفت طبع لطیفان باشد

جمع باشند بخوان تو امیر و آزاد
 نعمت باد من و خاندان تو باد آباد
 یافت افزون طلب لب بطلب هر که کشا
 نیک دل نیک عمل نیک شیم نیک نهاد
 با سپاس در و الامی تو شد بخشش و داد
 کوه از رشک بسر نشسته ز ند چون نشود
 همچنان با و متاع تو فرزند از تعداد
 خانه دین مستین را عمل است عماد
 چون نگوییم ترا سرور تسلیم و داد
 همه شاگرد و دستمند و توفی یک گشته اند
 قدر و اتی بهر بسکه ترا خوش افتاد
 دولت از نسبت ذات تو شود عمده ترا
 آسوی کام شکار است مول تو صیاد
 نفع یابی تو با فضل خدا حسب مراد
 که بود جلوه هنر چون تو مبارک بنیاد
 که ز تجمل تو خوشی و ز تو تجمل دل شاد
 لطف فریانی الطاف تو بر لطف باد

وله قطعه تاریخ به هم
 چون برآمد قسیری عمده
 دل شای زویدنش شکفت

سال عمده گداکے دل لطف
عمده رسم فقیریت بگفت

ب

حرف الباء

طبع از مصرع بر بسته سخندانى - مطلع غزل خوش بانی - شاه بیت فصیده
فهم و فراست سید کمال الدین متخلص به بصیرت مستوجب تحسین و آفرین باد

قطعه

کرد شادی چو عمده الدوله
پرشدا از عیش جسمه آبادی
سالت از روی مین گفت سرش
شده پر نور و عمده این شادی

ت

حرف التاء

طبع از واقفیت لفظ و معنی - مایه غوامض ابتدا - کلید باب کشف و کشود
شاه غلام محمود متخلص به تائب - سالک مسالک صدق و صفا باد

قطعه

عمده الدوله کرد چون شادی
کام بخشى سرور انگیزی
گفتم از روی آینه جانشین
شادی خوب نور انگیزی

و گریه

دیگر

طبع از سرانیده نوای خوش گفتاری - فرازنده نوای سیکوکاری
کامیاب و این محمد ثقیب و حسین سلامت با بشارت باد

قطعه سال بشارت

چون گل شادی آن گلزار جا
از رسم فیض نیروانی شکفت
نازکیهای دل اصل جهان
عشرت شاداب سال آن گنفت

حرف التا

ت

طبع عزاو بحر تواج نکتہ آموزی - گوهر تاج طبع افروزی - موجد قواعد سخن رانی - موسس
 اساس علمہ دانی - محقق کتبی عصر - مدق کجائے دہر - مطلع معارج بلند تماشای مقطع معارج
 مضمون تراشی و حیدروران فرید زمان - روشن طبیعت - صاحب فضیلت فصیح
 انصحا - ابلغ البلغا - مورد مراجع و سبب مہدی الحسینی متخلص بہ ثاقب
 ذات خستہ صفاتش باعث رونق سخن و زینت سخن باد -

قصیدہ

<p>شکر تہ بجان ست سرور یعنی از شادی صاحب زادہ زہرہ چون داشت دف بہر کف عمدۃ الدولہ بہادر نامش از رخ روشن چون خورشیدش چون کہ ابر درش افتد عالم گرم جرات چو بجنگی گردد جشن این شادی فرخندہ اثر گفت ثاقب سن این جشن عظیم</p>	<p>بہرہ یابند از مقصد جہور شدہ مدراس لعشرت معمور شد بر قصیدین بزمش نامور صاحب دولت و رشک مغفور این جان باہ صفت یافتہ نور بکہ شد جو دو نوالش مو فور ہوشش ستم بہر و چون کافور حق مبارک کند کش تا دم صور شادی عمدہ و عیشش رُ نور</p>
--	---

حرف الجیم

ج

طبع عزاو فرزند ارجمند - سعادت پیوند - نور باضرہ ہوش مندی - آب
 گوہر پایہ بلندی - برخوردار لائق التجلیل - سید عبد الجلیل - فایز طوالت

عمر و زنی در جات باد

قطع

چو شد عہدۃ الدولہ را کتھذا کے
 ز نور مرست جہان گشت معمور
 دلم سال آن گفت از روی حیرت
 چہ نو شاہ عمدہ چہ شادی پر نور

دیگر

دیگر

طبع از نو اسب کلام موزون - تازگی بخش سخن نزاکت شمعون مقبول
 اہل نر - سید جعفر - خوش کام باد -

قطع

شادی شایان تو عقد نشاط افزای تو
 عید مالوروز ما مطلوب ما بیہود ما
 سال شادی ترا از روی دل طبع را
 گفت ای ہر روز ما شادی تو مقصود ما

ولہ قضیہ بندی

عجب فیاض بہ دولت سراہی
 کہ جس سے بہرہ ور شاہ و گداہی
 نہ دیکھا ملک و گھن میں تے سا
 کوئی صاحب سخا ایسا ہواہی
 سخاوت کے حسابان جسکے لکھنے
 ویر چرخ بھی عاجز ہواہی
 تری شادی کی شادی سے جہان میں
 خوشی کا غلغلہ ہر جا پڑاہی
 عجب الوان نعمت کے ہوی سیر
 خدا کی خلق ساری جا بجاہی
 فی شادی ہوی رو سے زمین پر
 تاشا پھر کہاں ایسا بناہی
 بڑے احوال غربت نظر خوب
 شہنشاہ آپ خود دل میں کہاہی
 خدا پار کھہ ہمیشہ اسکو آباد
 تمامی خلق کا پہہ مدعاہی

حرف الح

طبعزاد عالم بی نظیر - فاضل روشن ضمیر - نکته فہم علوم متنوعہ - دقیق ریاضیات
 فنون مختلفہ - حلال مسائل معقول و منقول - گره کشای شکلات فروع و اصول
 واقف سررنگارم شعرو سخن - مولوی ابوالحسن غلامرضا آموز طلبانی من آباد

قطع

چون شہنشاہِ ماشدہ نواشاہ	غنچہ دل برنگ گل شکفت
ہائتم سال شادی عمده	آرزوی دل عظیم بگفت

دیگر

طبعزاد آرایش وہ بزم نکته گزنیان - پیرایش بخش محفل دقیقہ دنیا بہتر کارخانہ
 سخن میں ابوالحسن سلمہ اللہ تعالیٰ

قطع

مطراشد چو باغ کتخدانی	دل فدوی برنگ گل شکفت
سنش چون خواستم از بیل منسکر	بود بید خجسته عقد گفت

دیگر

طبعزاد دانندہ محاورہ خوش کلامی - دریا بندہ سردار نیکنامی مقبول
 بارگاہ مجید عبد الحمید کامیاب مقاصد باد

قطع

جشن شادی عمده الدولہ	ساختہ فیض یاب عالم را
سال تاریخش از خوشی ہائتم	رسم شادی مبارکستہ گفت

ح

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

طبعزادِ سالکِ سالکِ طریقت - واقفِ منازلِ حقیقتِ عارف
حقِ گاہِ حرمتِ علی شاہِ دامِ محبتہ

بیتِ ہندی

سیرِ اعدا فدا پر تب انام سے ابا و شادی خانہ مدام

ولہ قطعہ ہندی

تری شادی سے گلزارِ جہان میں
سن اس شادی کا کیا از روی بلبلیں
برنگِ گل زمانے کا بنا دل
خوشی جم جم مبارک ہو کہا دل

ولہ قطعہ ہندی

بنا جس وقت بنا شہزادہ
ای مہرِ فیض تو دن رات اپنی
بخداوند عظیم و نامدی
آل و اولاد کی دیکھے شادی

دیگر

دیگر

طبعزادِ صاحبِ طبعِ جوہرِ قرینِ لائقِ تحسین و آفرین - کامیاب و
مقصد مند کونین - سیدِ حسین - خوش وقت و خوش حال باد -

قطعہ ہندی

عمدہ ہی شادی شادی محل میں
سیدِ عاگو تاریخ اسکی
تیری بدولت ای شاہِ خوش خو
کہتا ہی تجھ کو نوشہ خوش ہو

حرفِ انجما

خ

طبعزادِ سرورِ آزادِ بوستانِ سخنِ گسٹری - دلق پوشِ خانقاہِ نکتہ پر وی چہرہ

آرای زبان اوری - سید شاہ عبدالخالق قادری - متخلص مطلق

نیک نہاد و خوش آئین باد

قطع

چو صاحبزادہ ماکتخدا شد
سنش جان و دل خلق شاگوی
بمحق نون و یاسین و تبارک
مگر گفت این شادی مبارک

ولہ قطعہ صمدی

تری عمدہ شادی کے افضال سے
سن کا دم جلوہ کھسا یہ خلق
برائی زمانے کی امید ہی
بہم جلوہ ماہ و خورشید ہی

ولہ مستنوی

بیایا می خانہ اعجاز پرواز
کہ شد دور کہن از کہنگی دور
زمین از عیش چون مستان فنا وہ
شگفتہ ہر طرف بستان عیش است
ز جوش نوبھار اندر چین گل
باب و رنگ رخشان غنچہ پر شاخ
می و مطرب بہم یک جاست امروز
ز عیش کتخدائی جہا انداز
بہج خسرو دوران سخن ساز
جہان بانو بنو شاہی ست سرور
فلک از مہ کلاہ کج نہادہ
پہر جانب سرو سامان عیش است
غی کتخدا می در پیرین گل
ز گل سرو چہر اغان شتہ پر شاخ
دگر گردون بکام ماست امروز
طرب گشت دگر گرم بازار

توصیف رسم بری

دور و یہ چون بھارا کینہ بستند
صفت گلزار زو بر رسم بستند

زهر سوان گلستان پراز گل
 نه شادی از بهارش در خزان
 ندیده صدمه گلچین گل او
 گلش از خار و امان راز مانده
 در شادی بشکفته همچون دل مشا
 چمن از رشک او در خاک خفته
 خزان نگرفته کار گلشن تنگ
 خس و خار خندان ز و پاک رفته
 خزان گر بر گل و گلشن تا زو
 ز بس چشمتی میریش که بی سوز
 ربودی دل بد انسان باغ آئین
 دو جانب تخته های گل به راه
 رآب و رنگ آن باغ خندان
 شکفته گلشن نازک ادانی
 تو گویی بسچو گل بس با مرادی
 بدانسان غلغله نقاره بر شد
 ببح ساپنج از دست و دل کوب
 لوای کرنا عیبی نفس بد
 بیان سان در جهان افتاده زو شور

بر گل گرفت آئین تجلیل
 یک آئین بگذرد چارموسم
 چو زلف یار و لکش سنبلی او
 چو گلبن با بگل نخلش مانده
 نه از آب استیاج او رانه ایباد
 ز بهر حسنی درو گلهاش گفته
 بهارش جاودان با نیک تنگ
 گلش بی منت بادی شکفته
 نه بر حیده گلش هم رنگ بازو
 دمانده شاخ گل با هم یکروز
 که قرطاس از مضامین می رنگین
 خرامان اندر روش ساپنج شاه
 نموده عالمی را گل بد امان
 بدوش عالمی بگرفت جانی
 چمن بسرزند از جوش شادی
 که گوش آسمان زان صدمه کر شد
 زبان حسن کور که نو کردی از چوب
 که زود لهای مرده زنده می شد
 که می حبت از طرب بهرام در گور

در توصیف رسم گشت

<p> بچام ماه پر کن آفتاب که تابش آفتاب سایه روز است که در برج حمل وارد شرف صد که صبح از چاک و امان قیس گشته رسید از صد و عای روز این شب نگارم حالت این لیل یکدست جناب عمده الدوله بهادر چو زلف و لبران دلکش نهادی چو نور دیده نهان در سیاه ز دراز دعوی به روزی خویش زمین را چون فلک کرد زخشان نموده زلف شب را چون رخ روز صف اندر صف قطار اندر قطاری در خشان اختر و نباله دار چو نور مردمک در پرده محسوس چو نور چشم کیسان جای کرده از ان آتش برو گلزار استگات زمین بر سرخ طعن از صد زبان زد نوگونی بر سرخ از عکس زمین فروخت </p>	<p> بیای ساقی مهر و شتاب شب مهتاب آن جلوه روز است نجومش غیرت آن مهر باشد چنین شب دیده لیلی ندیده نخواهی یافت ساقی همچین شب بگردان از می شادی مراست در آن شب کردش گشت تفاخر شبی چون مردمک روشن سواد کشوده صد در فیض الهی فروع او قدم بگذاشته پیش ز صبح قنادیل در خشان به روشمهای جلوه اندر چو انجم انجم زد پر بهاری ز قدیل چمن هر سو بهار ضمیمای شمع کافوری بغا نوس به پرده اندرون بیرون ز پرده خلیل گردد ز نظاره اش سفت فروغش شعاع نور آتچنان زد ز هر سو زم بس در بزم می سوخت </p>
---	--

الا ای مطرب خوشگو نوائی
 دم عیبی بر آراز حبیب آواز
 برقص آید دم چون مغلّس از گنج
 طوائفهای رقص از نغمه سازی
 بهم عیبی بدم یوسف به اطوار
 جبین لوجی درواز رنگ غازه
 دو چشم مست شان پیمانے
 بگمکه ناوک زن و مرثگان سنان زن
 غرض هر یک ز سر تا پا بلائے
 ز نور پنجهارشان چو خورشید
 ز مشعلها هزاران پنجه بر راه
 ز مشعل من که عالی بس شکر فست
 زمین را مشعل آن سان درفشان کرد
 برومه از ضیاء کے دست یابد
 جهان زن روشنی از بس بر افروخت
 کجائے ای پری زاد گل اندام
 که نوک خامه چون مشقب شود تیز
 بیان سان بشکفم تا در نگنجم
 چو شد آرایش شب گشت کامل

که دارد سپینه مسوزان هوائے
 لبی خندان و خلق زنده می ساز
 صریر خامه ام کرد و نو اسخ
 فکنده هر طرف وستان درازی
 ز لب زنده کن و از چشم بیمار
 رقم های شهیدان تازه تازه
 جهان با ساغر هستی پر از وی
 کمنده کاکل شان طوق گردن
 بر آه عاشق غارت نامی
 بر آمد صبح لاکن صبح امید
 عیان چون پنجه مهر و سحر گاه
 بنور ماه صد انگشت حرف است
 در آرزو شعله بر صد زبان کرد
 فروغش پنجه خورشید تا بد
 که شب چون دو در مشعل همین خست
 می آتش لب بسی ریزد جام
 چو نیسان کلک من گردد گهر ریز
 چو گل در پیرهن دیگر نگنجم
 سو که بر آید شاه راول

<p> چه پیره خیره زو چشم جهان بین بشاخ گل گل دستار بنها و ز سر سحی فزودش حسن دیگر ازان گل گلشنی را بهره ور کرد از و یک فزوه از مه تابا به از و تابان هزاران صبح امید که شمع سر ز فانی بر آرد که ساعد موجب کرم بود که ماهی غوطه زود بحسب سیاب ز چین استین بر دست قریب بهارستان حسین زور و نمانی چمن درومی خیابان و خیابان ز قامت یک قیامت پرومان چو مهر پیرانه از ناله بر لبست چو خست بر گرده گردید رخشان بزیر قضای او بحر بود جواهر کار بازو بند خوشتر گلین مهر سیتش سر نماند ه جهان گرد و بر شنی و دل دل خلیست </p>	<p> نخست از صیره کرد آغاز تیزترین ز صیره چهره رازنگ و کرداد چه شگفت آن گل دستار بر سر چو گل پس خلعت رنگین بر بر کرد گریبان مطلع نور الهی چه مطلع مطلع انوار جا وید بهار استین از دست دارد در افشان دستش از دریا نه کم بود نمودی استین و ساعد از تاب بهزاران موج از رحمت نمودار بچینش دیده چون گلچین فدای زه امین جامه اش گلها ابدان گل نظاره را دامنش مامن که از لگنتان گرد کم لبست نگردد سن آن میان بند در افشان کناری موج دریای ظفر بود بیاز و لبست آن خورشید خاور که بروی نقش اعظم بود کنده نگاه را با با سینه تیز گاسی </p>
---	---

مرصع از زرو گوهر سرا پا
 قمر سیریکه گر بر کاوه آید
 ز نقشش ستم که افتد و تک دو دو
 درخشان زین به پشت باد پائی
 ز زین آن شیر دل ز انسان نماید
 نمودی شاه بر زین در نظاره
 ز زین و باد پا آمد و گر باد
 به ساقی می من مست باویم
 ز کرم طبع من تا نیز گردد
 ز من تا وصف شبازی آید
 زهر سو گرم تا زان پر و شش
 ز آتش گلشنی بر سمت چیده
 شکفته به طرف گلزاری از گل
 ازین شادی بهار آن گونه زد خوش
 بر آن گلهای شباز خوش رنگ
 همه از سوز دل با ناله و ساز
 خیال آتش گل سوخت زان سان
 گل گلبن علم زان گونه افراخت
 خموش ای خلق تا که مدح سازی

به پیشش کند برق و باد را پا
 بیک تک آسمان را طی نماید
 بر آید از فلک هر شب مد نو
 چراغی بود روشن بر هواست
 که مهری از اسد تابان بر آید
 چو در برج شرف فرخ ستاره
 روان تخت سلیمان بر رخ باد
 ازین آتش بزنی آب برویم
 قلم بر صفحه ام گل بریز گردد
 خلیل کلکم آتش گل نماید
 چو گل بازان به بازیه های آتش
 سمندر وارد در آتش خزیده
 گلش از آتش وازد و بسبیل
 که آتش گشت از عشرت چمن پوش
 ز با آنها ببلان سیر آهنگ
 بگل چون لبیل از هر سو به پرواز
 که گل می بختی همه ناله شان
 که گردون نه طبق زین خم من این باشت
 درین بیدای نامید چه تازی

حرف الدال

طبع اذوقہ حسین کلام پسندیدہ۔ صندیل سینہ مضمین برگزیدہ۔ برای جودت
نہاد۔ دیبی پرشاد۔ برجت آرام باد۔

قطعه سبزی

ای عمدہ امیران ہوامی نور چشم حسان بکارت کیا پہلوان جو جرات میں تجھ کو سران
دولت ہی تجھ پہ نازان جو گھر تیرے شوکت و شان تجھ کو بغض نردان کہ یہ سلطنت ملی ہی
شادی کا تیری چرچا کیونکر نہ ہو سب جاہ و شاہ بن سراپا جو محفل میں جب تو آیا جو
خوشید محفل سکا جو تب سال نیک و زیبا جو دل نے خوشی سے بولا کہ یہ بغض کا ملی ہی

حرف اللال

طبع اذوقہ دریا کے رزانت۔ فوارہ حوض ذکاوت۔ صاحب طبع فراست
قرین سید درویش علی متخلص ذہین۔ تیز مزاج و تجمرات مزاج باد

قطعه

صیت شاد ہی عمدہ الدولہ
سالش از روی انبساط مرا
از زمین تا فلک رسائی کرو
گفت ما نطفہ کہ کتخانی کرو

حرف الراء

طبع اذوقہ سخن گوئی شیرین بیان۔ دقیقہ رس کہتہ وان۔ چہرہ آرای کلام موزون
رونق افزای تازگی مضمون۔ بہار گلشن فصاحت و بلاغت۔ نسیم حسن کلمات
و مناسبت۔ سرو جو یار فہم و ذکا غلام محمد الدین خان متخلص بہ رجا فروغ
حسین تہذیب صفات و ضیائی چشم گیس کلمات باد۔

قطعه

بطفیل محمد عربی	رسم شادی است افضل و عمدہ
خوش کنش از سر کرم دل گفت	حسن شادی عمده الدولہ

ولہ رباعی

بر غنچه رفیق تست مستی پر زر	بر بحر لطف تو چو کان گوهر
ای منبع جو چون نامیم و صفت	من هر چه گویم تو از ان بالا تر

ولہ نظم

از شام کفر گشته دل کلمہ سیاه	در تیرگی است رونق سلام چون نگاه
از صبح لطف خاص عطا سازج و تخت	ای ربی العظیم بشاہ عظیم جاہ

ولہ قصیدہ ہندی

تکر کے جب دینے منہرہ محک و کھلا لگا	بنگیا سایہ مرا آئینہ طہیت نما
دیکھ کر گندم نمائی جو فروشتی فلک	گردشیں امام کو سجھای میں نے آسما
وڑھ بھر الم کا جب دل خواص ہی	باد بان مژگان ہی کشتی چشم تلی نا خدا
جسم کا پیدہ کوہر سو کھینچتا ہی اضطرار	معدن سیاب کیر واسطے ہی گہر یا
جب کپ عت کی شدت ہو گئی حد فرزون	تب مرا حجاب عیسیٰ فرنگ نے نسخہ کہا
ای ہی تشخص اب بجان و مان کیجے گذر	ہمیشہ شیدی جس جا کا ہر اوسنے گدا
شام نکبت کیون نہ صبح سعید ہوگی بدل	پنچہ شمس و قمری جس گلہ دست و نما
دل نے سنکر زردہ جان بخش کہہ اٹھا دین	بوریا اپنا ہمیں اب ہو گیا غافل سہا
پس اسی دم و لو گئے کیا ہی فیط شوق میں	حسب تمہ مطلع بے ساختہ موزون ہوا

بسمِ عالی کیا نگینِ عرش پر لکھا گیا
 ایک اخلاق کے گزار کا لکھتے ہی وصف
 جسمِ الاهی سے با گلستانِ باغِ حلم
 ہی بن ہوئے منور میں مہتابان کا نور
 کس طرح ہووے ثنائے مدبر و مرثم
 سابعِ صہبائے عشرت کیوں انگھوں کو کہوں
 کہیا دل در میانِ عارض کے بینی دکھ کر
 میں نے چاہا بینی دابر و کا پھر دل سے مثال
 مصحفِ رخسار کے خط کا کروں کیوں نکر بیان
 کیوں نہوں کہ تم میں زندہ میر پر زمرہ جو اس
 کس طرح وصفِ لب و دندانِ رقم میں اب کروں
 مرثم ہوئے ہی اوصافِ چہ سیفِ تن
 کب طرح اسکندر و رستم کو ہم نیچے کہوں
 بچہ کف جو سے بنان سے کیا عیان بکدیت
 سینہ بے کینہ والا کی لکھوں کیا صفت
 مجھ سے کیوں کر عدل و نصفت کی صفت ہو تم
 چوٹی اب فیل کی ہوتی ہی ہر دم کفیل
 اس قدر باغِ زمانے میں ہی رنگِ عدال
 رزگد میں دکھ کر شمشیرِ خونِ آشام کو

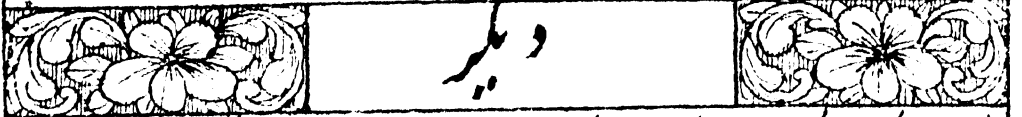
ہو گیا کرسی نشین کی تمھارے نام کا
 بن گیا سایہ ہمارے گلک کا یا بجا
 قدِ عالی ہی تمھارے روستانِ وفا
 اور سر ہی حسین آئینہ اہل عصفا
 نور کے سور پہ بسمِ اللہ کا تے لکھا
 مست کیسے ہی و عالمِ صا و در چشم کا
 مدہ ہی نگشتِ اعجازِ شہ ہر دوسرا
 شمع کا فوری درونِ طاق کعبہ رکھ کہا
 ترجمہ ہی سورہ یوسف کا یا ہی نور کا
 ایک لب سے ہی پیدا موجِ آب بقا
 سرِ سر لالہ کے گل میں گل کیا ہی موتیا
 رتہ یوسف مری انگھوں کی پتلی کو ملا
 طاقت و زورِ اللہ ہی تمھیں حق نے دیا
 موجِ اعجازِ دریا سے کرم کا ما چرا
 انج لطفِ مصطفیٰ ہی مخزنِ فضلِ خدا
 نیشِ سلطانِ سینہ کا مقرر کھڑا
 اور کتان کے واسطے صابون بنا ہی ماہ کا
 چاک کاسے سے بھی ہو سکتی نہیں گل کی قبا
 چشمِ صیرت کیوں نہ ہو جو ہر تیغِ قضا

ہستی و چالاکی گلگون کی ہو کیونکر صفت
 نینے میں عکس اور سایہ گرے گرفتار
 شش و دست کے سیکر کون تابی از حستی
 نمان نوزان کرم کی کس طرح و دست لکھوں
 لیکن چون رخ و گلان چمن و طربت و زوہب
 و عصف لکھنے سے ظلم میرا ہے کیونکر نہ برق
 ہی ہو بجا و ماوا کے سلمانان ہر
 عالم غربت میں کیونکیسی رہتی ہی رنج
 بار غرض و حرج کی افراط اور تفریط سے
 لکھ سبکہ شمی بہین ہر فکر رنج و ہر سے
 روزگاروں آفتاب عمر و دولت آپکا
 حق تعالیٰ کے کوئی زندہ ایسا نامور
 اور انکے دشمن مخلص نا پر ای الہ
 ای رجا اک مقطع تاریخ پر مطلع ہو اور
 اللہ اللہ رسم شادی کے چمن کا گل کھلا
 چو طرف گلبانگ عشرت خیز جب ہونے لگی
 و جہین مانے لگی جوش می عشرت کی دھوم
 بزنگہ کا نصف لکھنا چاہتے ہی یک قلم
 دل نے بولاسن خوشی کے کر سہرے اکو دو

ق

شک سے سرگرد کو جسکی سمجھتی ہی صبا
 حکم تو سن کو اگر ہو جاوے اسدم جست کا
 نکر وہاں سے سایہ بھجان ہو نہیں سکتا جدا
 مہر و مہ کو جس حکمہ رتبہ نمکدان کا ملا
 شرق سے تا غرب ہی خوان کرم و آپکا
 ہی مہر نوماخن پامارہ کامل نقشیں پا
 ذات عالی کے سوا ہی کون راحم دوسرا
 اب طن کو اپنے ہم پہنچیں تمھیں تے دعا
 قید سے بدتر ہوئی مجھکو مری ظلمت ہرا
 کر دیا جو فلک کے بار نے سہکو دو تا
 فیض بخششی پر ہر اک کے حسب مدعا
 عادل و راحم ہوا لکھ و بخت اقلیم کا
 رات دن بھرتی رہے جو فلک کی آسیا
 و مبدم حسب مضامین سیکرون ہو وین فدا
 جلوہ گر عالم میں چون نور محمد مصطفیٰ
 غنچہ مضمون گل دل سے شگفتہ ہو گیا
 قلقل منیا کی ناسے کلک سے اگر صدا
 مژدہ عشرت سر پر کلک سے حاصل ہوا
 لطف ایسا عمدۃ الدولہ کی شادی میں بنا

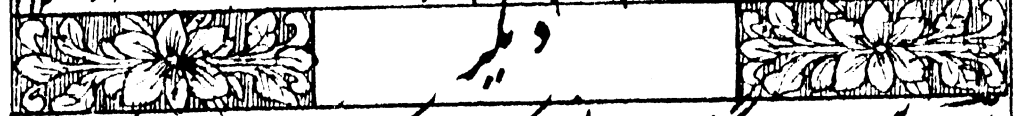
روز افزون عشق جاوید تو کجاست حصول	سیر به هو و سایه حق پشت پر شکل کشتا
ای رجا لازم نہیں ہی طول گوئی اب تجھ	حاجب آب کتے ہیں کہ بس بت ہلا

طبع از طغرای مشور سخن طرازی - نقش سیمای انشا پردازسی - حسن افروز شاہدین
 نکات پسند چہرہ آرامی عروسان کنایات نزاکت پیوند شستہ ہر از تشبیہات
 تازہ - مظہر آثار استعارات بی اندازہ - سحاب دریا بار عرت و مرتبت عظیم -
 میرزا وحیم اللہ متخلص بہ رجم - جوہر حسام نازک خیالی لمعہ برق خوش مقالی باو

قطعہ

از سر و غ شاد می سر نداو	شد منور جسد در بار عظیم
سال این تنویر عظیم از دم	طبع روشن گفت انوار عظیم

طبع از آب و تاب گوہر سخن از دریکتای بجز نکتہ دانی - واقف امر اقلید و تجرید
 غلام عبد الرشید - خرم و خورسند باو -

قطعہ سہندی

اس شادی میں در حضور اعلیٰ	گذرین بہت ای کریم تاریخ
پری پیہ عجب نوید یافت	اب کار دل عظیم تاریخ

ولہ قصیدہ سہندی

میں حمد و ثنائے شاہ غیور	جلدی اب جلو بس تحت حضور
بارگاہ عظیم ہی سند و	خلع و تورون کے خلق سب سرور

دیگر

دیگر

بارک الله حسن سے معمور	شادی نور الله خان بھادور کی
صاف لکھون تو ہو کتاب سرور	روشنی حق سادی ریسانہ
صدقہ بگتھہ اسے پر نور	ہو غایت بہر ہر و کعبہ

دیگر

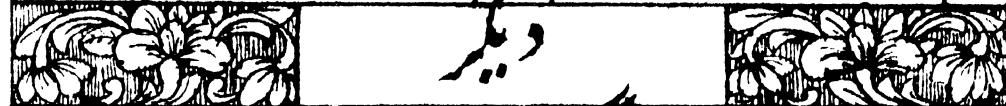
دیگر

طبع زاد مہر ہم بند قیاس - ذکی الطبع نکتہ شناس - دقائق آگاہ محمد
 رحمة الله - شاد کام و نیک انجام باد

قطع

شود شادمانی ز شادی زیادہ	بحق تبارک بخاوند ما
دلہ بی سہر شمنش گفت سال	کہ شادی مبارک بخاوند ما

دیگر

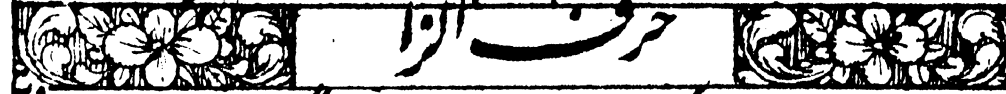
دیگر

طبع زاد مقبول ارباب سخن - برگزیدہ اصحاب علم و فن - فراست انما
 سید حسن رضا منظور اہل کمال باد

قطع

شادی مبارک با نیت و فر	الوان نعمت معموم اکثر
مسعود و مقرون باد ہمیشہ	ہاتف بگفتارین دوا ختر

ز

حرف الزا

طبع زاد مظہر اشرفیات نکتہ جوئی - مورد تجلیات مدح گوئی - صدقت مناظر آرا
 مظاہر - محمد زین الدین - متخلص بزائر - خوش گو و خوش خواد

قطع

درین ایام زین شاد و تی عمده	عجب جشنی بعالم گشت برپا
چو سالش خواستم از روی بخت	سروش جشن شادی خوب گفتا

س

حرف سین

طبع زاد آبر و بخشش گلشن صداقت - پهره افروز گلبن حکمت - مزاج دامن سخن گوئی نبض
 نکته سنجی - دشوار پسند وقت گزین - حکیم سعد الدین متخلص به سعادت
 امتزاج بخش اخلاط شیرین مقالی باد

قطعه

جناب عمده الدوله بیاور که خدا گردید	مبار جلوه آرای جهان سازد ترا شاما
ز فرط شادمانی سال تار بخش سعد الدین	ریشانه شده شادی ز لطف رب خرو گفتا

دیگر

دیگر

طبع زاد جلوس به فهم و ذکا - انیس شاد طبع رسا - حریف بزم بکر گمان - رودف
 ارباب مخالفت نشان - جلوه گر منصفه محبت و مخالفت - سید محمد
 به سرعت - نشاط افزای محافل اجاب و مسرت بخش مجالس شیخ و شاب باد

قطعه

محمد الله چه شادی کردش ایام عمده الدوله	کهی چشم زمانه هم ندیده چنین شادی
چو سرعت خواست تاریخ همایون کیمیک با	ز روی وجد گفتا شادی فرخنده آبادی

دیگر

طبع زاد لوح شایسته سخن خوب - صفحه اظهار معانی مرغوب - سوانح نگار اقلید فصاحت
 متاع مطبوع بازار بلاغت نوک سنان غرنت و نگین سید عبدالستار سنین

رنگ افروز گار اختلاط و بهار افروز چمن نشاط باد -

قطعه

چونکه شادی عمده الدوله بکرد	غنچه و بهار رنگ گل شگفت
سال شادی نشاط و ابتهاج	کدخدائی کدخدائی پس گفتم

حرف ششین

طبع او سخن مستحبه فراست معنوی دل و دماغ ذکاوت - معالج اقسام اسقام
 کلام - صاحب مزاج زیرک و طبع فهام - تازگی بخش نازک خیالی - حلاوت افرا
 شیرین مقالی - برگزیده سخن سنجان معاصر - حکیم گداوش خان مخلص شاعر
 باعث تفریح طبع نکته سنجی - و موجب تقویت مزاج او پندی باد

قطعه

از کمال بخشش رب عظیم	کد خدا چون عمده الدوله گشت
گفتم تاریخش بعد شادی دلم	عمده اسل دول نوشته گشت

او دیگر

طبع او جولان مزاج و تیز فکرت - عالی ذهن و جوان طبیعت - نکته فهم و دقیقه کزین -
 آبرو بخش کلام شیرین - یادگار جناب نجف - محمد صاد حسین مخلص شریف

برخوردار از محبت که در سعادت پیوند باد -

نثر که هر فقره اش ماده تاریخ است

به نیت نامه گوید برج جلال - کلدسته آداب لفریب بهار اطوار - نیت ذوق
 در عا گو بیان امیدوار باد - در اینو لاکه گلستان شادی جاودانی - آن گلستان چمنستان

ش

و بگیر

کامرانی - بے باجان فرسای خزان - مطلع انوار زربار است - عندلیب نرانه سنج
 این طبع مسیحا اعجاز - بزمره فرحت و سرور ابدی - زیب جهان و رشک هزار است
 باغبان سبط عالم - نهال پر نور وجود آن ابر کرم را - بار آور نوید مقاصد صوری
 و معنوی کناد - هوا خوانان را بجا میاے رسانا و - زیاده ازین چه عرض نماید
 مولف بنده نحیف صادق حسین شریف -

وله غزل

چه شاد می چون محبت شوق او شد عام در لها بمشعل سوزی روی زمین داغ از دل می شد خوشا آن گوهر نوری که از بهر تماشایش عجب نبود شوند انجم چو صرف کار این شادی تیرغا خا طر محزون من صرف مسرت شد	زهی ای است این کز بهر او خاصت منظر لها بتایغ از غلظت نباشد هیچ حای لها ز بس قالب تپی شد حاصل بحرست ساحلها بکار کس درینجا بحر و کان بانیت حاصلها ز فیض عمده الدوله بهادرنیت مشکها
---	--

وله غزل

شهرت نظم شریفم چار سوست در مقام فهمم هر بهر جز و خویش ظاهر من پیه بمعنی برده است در سن شادی صاحبزاده ام عقل و فهم و هوش و شکرم گفت گیر	از تماشای من سخن را ابروست عقل من با عقل کل در گفتگوست باطنم در حسب ظاهر آرزوست کز زمین کنا اسمانش مدح گوست حب و بشک شادی سالوست
--	--

دیگر

طبع از او گل گلزار است کبریا - بلس شاخسار فهم و وفا - محبت گزین مروت آگین -

در چار سوست
 در مقام فهمم
 ظاهر من پیه
 در سن شادی
 عقل و فهم و هوش
 و شکرم گفت گیر

دیگر

مراود از میان نام حرف الف باشد
و عددش یک است که نشان از نام واقع شده
ص

محمد شرف الدین متخلص به شرف - عزت انار و ذوی افتخار یار

قطع

برآمد عده نوشاهی به محفل
تجمل یافت از وی صد تفاخر
عیان شد در میان نام سالتش
محمد نور انشد خان به سادور

حرف الصاد

طبع از آرا نیده چهره سخن - پیرانیده گوش و گردن علم و فن - لائق حسین
بید محمد عبد الصمد - برگزیده بزم سخن طرازی و کلمه پردازی باد

قطع

چو شادی شهنزاده ما باشد
پیر عالمی شد سرت زیاده
سنتش چشم بد دور مالتف بن
بگفتا که شادی فرسخ نه ساد

حرف الضاد

طبع از فروغ کوب موزونیت کلام - ضیای اخیر حصول مراد - نور بخش سپهر
واعظا - محمد ضیاء الدین متخلص به ضیا - روشن فکر و روشن فکر یار

قطع

چو کوشادی پر نور عمده الدوله
در فروغ طب بر رخ جهان بکشود
زمانه از لب خود سال عشرت افروزش
ضیای بهجت و لها گوش جان فرمود

حرف الطاء

طبع از سیاح مالک سخن پرائی - سایر سبائین مطلب ائنی - قانون دان سر و علم
ولیاقت - و وقف مقامات فهم و فراست - رهنمای طائبان حسن یارب فکار آموز

ض

ط

سالکان کوئی طالب است محمد حمید الدین متخلص بہ طالب مسرت بخش محافل
اہل کمال و نشاط افزای مجمع ارباب قیل و قال باد۔

شاد سہندی باد ہوسرہ

ذروہ نور سے شادی کا ستارہ چمکا	اوج پریش قمر مجسم امارہ چمکا
جسکی پیشانی پہ قبائل کا تارہ چمکا	اُس سے اُٹھنے خورشید کا پارہ چمکا
زاکمہ درخانہ نواب زمان شد شادی	مید ہداز دل و جان خلق مبارکبادی

آج نہای رنگ رنگیلا نور اللہ میان
دولہ ہی نواب ہمارا نور اللہ میان

کے یہ نورے خورشید کا گھر روشن ہی	دل شب میں کہو کہیں سے پہہ قمر روشن ہی
کے پر تو سے پہہ فالو بس نظر روشن ہی	کے اب شمع سے پہہ خانہ و در روشن ہی
کیون نہیں روشن وہ کرے آج ریاست کا چراغ	اسکا ہر ذرہ بیان رکھتا ہی سورج کا دماغ

سے اسکے روشن ہی دولت کا چندر
ڈرہ اسکا بکر نکلا سور ملندی پر

آج پہنائے ہیں عالم کو لباس زرمار	ڈرے ڈرے کو ملی خلعت خورشید نگار
گلابدن میں ہی بھری کاشن دولت کی ہمار	لوکھ کھاب کو ہی دیدہ زر گس ہمار
لال جوڑوں پہ نکالیشم چھتولی ہی	جسکی ہرخی سے پہہ گردون شفق پھولی ہی

عالم سب پھولے نہ سمائے رنگین دامن میں
گھر دیون کی شادی ہی جون لالہ کے بن میں

چتر سمانی کا جب رسم سما یوں آیا
شاہ چین ندر یہاں اطلب گلگون لایا

نصرت بخش محافل ارباب قیل و قال باد
مبارکبادی مبارکبادی مبارکبادی مبارکبادی
مبارکبادی مبارکبادی مبارکبادی مبارکبادی

<p>اپ شیریں بھی یہ سفرے پہ عداوت پایا کیا بتا شاہی کہ جون راہ گذر نکلا ہی</p>	<p>جو کہ آیا سو وہ جی بھر کے مٹھانی کھایا شکرستان کے تاشے کو قمر نکلا ہی</p>
<p>سفرے سے گرا اسکے مٹھا چوہ وہی تھی رام بنے اسلام کی جی سے سیتا ستوتی</p>	
<p>کیون نہ شادی کا محل آج ہوشاہی ایوان ریشک سے آج ہی فانوس فلک سرگردان</p>	<p>جسکے مندوے کا نمونہ ہی حبابہر کا مکان اور قندیل پی گویا ہر جسم قربان</p>
<p>مہر بھی نور کا اسکے نہیں پایا انداز روشن روشن قندیلوں میں چلے جہ بلور</p>	<p>جسکے مندوے کا ہوا چرخ برین با انداز کہتے تھے پروین و نریا مندوے کو کھلور</p>
<p>ای صبا کون یہاں مجلس گلگون لایا فرش کرنے کو یہاں پسین کا فرش آیا</p>	<p>جا بجا بستریہ بو فلمون بچھو آیا ہر جگہ نقشہ فردوس برین دکھلایا</p>
<p>چاندنی چادر مہ کی پہ سلائی کسنے شامیانہ زرووزی باور چاندی کے دندے</p>	<p>فرش پر سنبھلید بھائی کسنے کھول اڑائے والا بہ کی دولت کے بھندے</p>
<p>ناچتا اسہین تھن اندر کا اکھاڑا جھمک نازنین کوئی دکھاتی تھی کچھیں جسم خم کر</p>	<p>دُفِ خورشید بجانے لگی نہرہ رم کر لگی گانے کوئی دھرت میں سرگیم خم کر</p>
<p>از مہر ناز و اول نور جہان می قصد بلکہ در محفل او جو رجنان می قصد</p>	
<p>چنداجی کا سورج ٹیلیہ مانک ہی کھرمین سونے کے سولا کھٹکے کی ساڑھی برمین</p>	

<p>مشکیان سپہ سبز پری نکلی ہی گلابین بدین ہر شاخ ہری نکلی ہی زر گل نذر لے مہر کا زرد پتا ہی</p>	<p>سج کیا دھوم سے نوشہ کی بری نکلی ہی مشکی جس سمت کو میو کی بھری نکلی ہی گوے زرین ہی یہ میدانِ خیر لیتا ہی</p>
<p>چو گھرے پر مشکی کا نظارہ تازہ ہی دیکھو لاجا وروی خوان میں زبر کا بیضی دیکھو</p>	
<p>گنج قارون کو زمین فرس کئی زیر قدم فوج انگریز و تار و عرب و ہند و جسم وین سپہ شکر صد عقدہ کشاے دولت</p>	<p>جب لگے ماتمی یہ اترنے کو گت کے پرچم رسم کے ساتھ تھے سولاکھ سے بڑھ کر عالم ان نشان بود شانی لوے دولت</p>
<p>کس پر مگر گھوڑے پر نوبت کے گور بہین فوج میں کالی تو پیوے گورے گورے بہین</p>	
<p>گل قرطاس سے آتی ہی یہاں بوچھن ہمہ تن دیدہ تماشے کو ہوا زکس بن ایک پتے پہ نگہبان میں ہزاروں بلبل</p>	<p>رسم کے ساتھ یہ کیسی ہی بہار گلشن کہیں لالہ ہی کہیں زکس و سنبل سوسن کس طرح اب یہ چمن دیکھ سکے خسرو گل</p>
<p>سرور و ان کے کوک ری ہی قمری پاپات باو صبا چن چن کے ایشانی گیند کو ماتھے ماتھے</p>	
<p>یا کہ گلزارِ ارم میں وہ پری خانہ ہی پایہ زنجیر نظارہ دل دیوانہ ہی صورتِ تخت پری ہوش میں عیان کارخانہ</p>	<p>اس چمن میں جو وہ رفاص کا شانہ ہی مئی عشرت بھرا دید کا پیمانہ ہی دیکھ کر تختِ روانِ روح پرستان کی آری</p>
<p>دیکھو ان میں کس کا سایہ باؤ کے اوپر ہی</p>	

تختِ روان کندے پر لیکر راہ اندری	
آج شب گشت کو وہ نورِ نظر نکلا ہی	گویا نورِ شید فلکِ وقتِ سحر نکلا ہی
مشیکِ گنباہو تارون کو قمر نکلا ہی	جسکی دیدار کو دریا سے گہر نکلا ہی
شاہِ بابو و چو باہی بہ مجومِ مجسم	کثرتِ مشعلِ نشانِ خردم سازد گم
روشن سرھیان دیکھہ چراغِ طور ہوا چہ ان نور اللہ کے ساتھ عجب ہی نور کا سب زندا	
ہر سرھی پری عیانِ مشعلِ ایسا	جیسا کہ طور پہ سلگے ہی چراغِ بیضا
ہی فتلے میں ملاروغنِ خورشیدِ ضیا	یا بتا یا ہی کوئی مشعلِ حر پی ہما
شام سے صبح تک ماہ کو انکا رکیا	واہ کیا شعلہ بے دو و ہوانِ دھار کیا
نور اللہ کو دیکھہ بھبو کا مشعلِ سب ملگائے سور و چند را اور تار سار سرھی اٹھائے	
آج نوشہ کے بدن میں ہی لباسِ زرتار	جامہٴ فتقی و طعت پر نقش و نگار
اور میں یہ گلو لو اوے شہوار کے مار	جن پہ سوار ہوا ابر کھربارِ نثار
شاہِ نکلا ہی لگا کلنی شاہنشاہی	سر کی دستار پہی جیفہ والا جاہی
کیون نہیں چلے اوج پہ پر قدم دو کا مارہ نکلا ہی ثانی منور جاہ ہو نور اللہ	
کیسے بہر کے یہاں پھول کھلے میں امشب	مثلِ شبنم کے قدم چوم رہے میں کوکب
بن گیا چال میں جیوں سر و خرامان امشب	پہنچا دلہن کے مکان تک تو ہوئی مہوم عجب
بیگمان لائے میں دلہن کو اٹھا کر درپر	پھول چاول میں ملا اسکے اڑائے کمر پر

<p>دھنگانہ لینے کو غلام احمد میان آئے زرین بھاری لال متن کا دو سالہ پلے</p>	
<p>جلوہ نورد کھایا رخ خورشید سحر رگنی شمس کی تقویم میں زہرہ کی نظر ہو گیا صبح سعادت میں نکاح نوشہ</p>	<p>آخر صبح بریں رات گزارے جب کہ اگیا جس گھری طالع میں عطارد کے قمر مثل قاضی فلک آگے بدرالدو</p>
<p>پھول اڑنے چاندھی کے ہرگز مکے سستی خرد مصری لوٹ آگے مفتی یا مفتی</p>	
<p>کوہ شادی کا گیا گوش فلک تک آواز سر سے ہاتک ہوئی مشاطہ عجب ہر افزار تخت طاؤس میں بٹھلائی نوشہ کو بہن</p>	<p>کے جلوے کی ہوئی آج پہ نوبت آغاز دیر تک جلوہ شادی کے ہو کار و نیاز جب کھر اٹھکے تو پھینکی ہی کوئی دام رسن</p>
<p>ہر ہر یکم آگے بڑھ کر کہتی تھی آداب سامنے مسند ڈال کے بیٹے بیٹھے تھے نواب</p>	
<p>چھوڑ جنت کو جسے دیکھنے آدم آیا برہمن مرغ سحری باغ ارم کو پایا بال پرواز کو میں کے رگ نعل بانہ سے</p>	<p>رسم چو تھی کا بیان چھو کون مندو چھایا چھن کر پھول وہ دولت کا چمن دکھلایا کیون اس باغ میں سیلاب کو سنبھلایا</p>
<p>گلشن گلشن دل کے سارے غنچے پوکے پھول جیتے تھے ساتھ چھری کے پیتوں پر چنڈول</p>	
<p>ساتھ نوشاہ سہ بس شکر شامہ ہی جس میں خورشید شب و روز کا دیوانہ ہی</p>	<p>آج کیا دھوم پیر رسم و سزا آج نظارے میں مہ دول پر خانا ہی</p>

آج ہندول میں کیا ثانی قیصر نکلا
گو یا آئینہ محل میں ہی سکندر نکلا

بچتا یہ شادی کا طبل بھارو ہم ما ایران
بارترب تھی ساتھ نامی جب ورد رہا

وہ کہ حق میں ہماری ہی ہے اب امید
عمر و اقبال یہہ نوشاہ کی ہر دم ہو عزیز
فضل سے حق کے ہمیشہ رہے ہوتی یہہ دید
اور اس طرح پہنچتی ہی رہے ہکو نو دید
برسکش با دہ سایہ غوث اعظم
زانکہ در سایہ او پردہ پناہی عالم

گیتی میں سکھ میں سے اکا دوست آباد
دکھ میں ہم سوگی بن کر دشمن ہونا شاد

طبع ہی باغ سخن گل ہی تو صنوں لکین
کیون نہ طالب کو اڑھا وہ وہ دولہ زرتین
صبح دم در پہ کھسے اگل خورشید حسین
بر میں میر سے ہی ہمار گل فردوس بن بین
میر خانے کو کہا یوں گل گلزار نسیم
یک بیک آپ ہو جلوہ ناماہ اعظم

فصل ہماری بانڈھی میر دامن کے دامن
سینے میں کیا طالب ہی ہے جنت کا گلشن

حرف الظا

طبع زاد واقف اسرار خندہ روئی - کاشف استار بذلہ کوئی - نظریف الطبع نزاکت
آگاہ محمد ظہور اللہ متخلص بہ ظہور منظور باب سرد باد

قطع

جو اس سنہ شادی پر ہم جلوہ پیوست
نو شتم سال آن ہر تہہ شتم
ز شعیان بسیت او مفتہم کچھ شنبہ
ہزار و دوسد و ہفتاد و ہشتہم

حرف لعین

طبعاً اور خور و ارسادات اطوارہ عزیز القدرِ حجب نہ کردار سخن پر و از باخبرت۔
 محمد خواجہ پادشاہ متخلص عبرت۔ اطلال اللہ تعالیٰ عمرہ و ازاد قدو

بیت ہندی شہریاری شادی

شادان ہو دو سو تو کردا بے شکر گزاری
 شادی محل میں شادی کی ہوتی ہی تیار

ولہ بیت ہندی ہمدین معنی

نہ کچھ ہر خود میں ساکنانِ شہر نے اصلاً
 تکلف بقدر پہ شان و شوکت کر دوایا

ولہ بیت ہندی ہمدین معنی

یہ وہ سرکاری جس سے جان کو ہی ہو گا
 یہ وہ درباری کہتی ہی جس کو خلق دربار

ولہ بیت ہندی ہمدین معنی

یاد وہ شادی ایسی ہو گی
 نہوی اور نہ ویسی ہو گی

ولہ بیت ہندی در توصیف شادی

کیون ایسی شادی سے ہون شاد عالم
 سر انجام عمدہ ہی آمادہ ہر دم

ولہ بیت ہندی در توصیف شامیانہ

یہ شامیانہ وہی ہے شام جس کو دیکھ
 مغرب سے ماہتاب نکلا جائے

ولہ بیت ہندی

نرومازہ ہی بوستانِ طرب
 شگفتہ گلِ عیش ہی روز و شب

ولہ بیت ہندی

تا فلک پہنچا ہی آوازہ طبلِ شادی
 زہرہ و مشتری سے بین مبارکبادی

ع
 اشعار و بیانیہ
 بطریقِ بیانیہ
 نمونہ شدہ ہے

ولہ بیت ہندی	
ہر چیز فزون کی ہی مفقود	سب قسم کی نعمتیں ہیں موجود
ولہ بیت ہندی	
یہہ ترک یہہ کرو نہ یہہ شان ای دل کچھ	ہر کومت دیکھے یہہ نور مخمل دیکھے
ولہ بیت ہندی	
پری کا ہوشی سے ہی یہہ دیکھو طوبہ کری	بری کا لطف کہوں کیا میں عقل سے ہی بری
ولہ قطعہ ہندی	
شگفتہ چمن سہم سانچو کا ہی	لایان ہیں ہر سمت گل کاربان
شکاف سے باہری حیرت کرور	دو طرفہ ہیں کیا طرفہ تیاربان
ولہ قطعہ ہندی	
تری برات کی ہی بقدر منور زات	شب برات کو جس سے برات نور ملی
جلو کے ساتھ چمن کی بہاری سنگ	شگفتہ ہو گیا گلزار آرزو سے ولی
ولہ قطعہ ہندی	
عالم نور ہی عالم پہ خوشی کی ہی برت	جلوہ گر جلوے کا کیا روز دل افروز ہوا
کیا عجبی جو تصدق ہو شب و زلفک	جلوہ آرامہ و خورشید ہو ہیں یک جا
ولہ بیت ہندی	
جس وقت اٹھا بہر کیا نور کہوں نہہکا	گو یا ابھی بدلی سے جہتاب نکل آیا
ولہ قطعہ ہندی	
کیا رتبہ تباہی ہی ہر کار سا کرنے	پہنچا یا ہرگز جانب پیغام فرمندی

جب چاند سلامی کو نکلا وہ خورخاور	مہ دیکھ بجالایا آواب خداوندی
ولہ قطعہ ہندی	
بنایا کتھرا تھک خود جوں	اسی آئین پر امی ذی فضیلت
تری اولاد کی دکھاو شادی	پہی ہی آرزو سے جان عبرت
ولہ قطعہ ہندی	
نور اللہ کا ہر سوہی کروں کیا جرات	مان بجالاتا ہوں آواب مبارک بادی
عمرگان در دولت پہی کہتے ہیں بکار	ایسی فیاض کسو کی نہیں ہوگی شادی
ولہ قطعہ ہندی	
پہ شادی روز شب دکھاو شادی	دعا دیتے ہی سب فستان ہن
رکھے بانی شادی کو حق آباد	پھر ایسی شادیاں ہوتی کہان ہن
بمہر رہے شادان ہر ماہ	فلک جب تلک پہ لکھن شان ہن
لکھے تعریف کیا شادی کی عبرت	بدل اہل سخن سب مدح خوان ہن
ولہ قطعہ ہندی	
پہ جشن و خوشی ہوں بسا زوار	پہی ہی عامیری لیل و نہار
چکھتا رہے طالع یا وری	مہ و مہر میں جب تلک برقرار
ولہ بیت ہندی	
بار و بار باغ نسا طرے	مازہ تر گلشن نسا طرے
ولہ قطعہ ہندی	
جراتا ہی پہی التجب امیری	عمدہ لوگون میں نام ہو تیرا

پن محمد جو نور اللہ کے لئے صدقے سے کام ہو تیرا

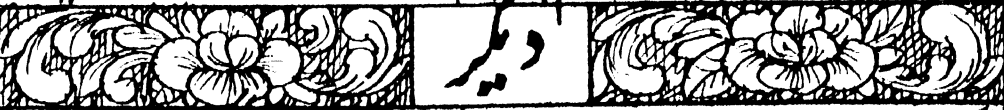
ولہ قطعہ ہندی

جشن شادی کا فیض ہی پیہ تری
از سبز بہجت اس نشاشت کا
شادمان اک جہان ہی فی الحال
کہا دل خوب جشن شادی سال

ولہ قطعہ

ز فیض جلوہ شادمانے والا
نڈاز آسمان عبرت بگو شرم
زمانہ عقد بست از عیش و میجد
مبارک شادی مخدومی آمد

دیگر

کچھ

طبع از دہلی خوشنوی سخن سنج - طوطی شیریں گفتار بارخ کوئی - چہرہ افروز
نیکیان صنایع مرغوب - حلیہ بخش خوبان بدایع خوش اسلوب - مظہر صفات کاملی
حاجی سید محمد علی - مقبول اہل کمال و منظور ارباب شیریں مقال باؤ

نشر

الحمد لله المجید الاعظم - والصلوة والسلام علی سعید الاکرم - این تواریخ
ہدیہ بلیک گارڈر ہوا خواہی حاجی سید محمد علی

مصرع ہندی

ہیمنت اہتہاج شادی ہو

ولہ بیت

باہن بی وہم و کستریوری
عدۃ الدولہ بہادر سوری

ولہ قطعہ

ز شادی غنچه دلہا شگفتہ شود آقا مبارک چتر گفتم	چو رسم چتر طس اللہ باشد سن آن رسم چرخ سایہ گستر
ولہ غزل ہندی کہ ہر مصرعش ماوہ تاریخ است	
برائی جان کی خوشش امید ہے کہ حکم خوشی سے ہمیں عیب ہے چو رمضان فلک پہ نہا سید ہے ہم جلوہ ماہ و خورشید ہے	بفضل محی چار سو دید ہے ہو او ولہ شہزادہ بانسویں چو شادان چور و ماہ یک جا ہوئے سر شادمانی سنگلو کہا
ولہ قطعہ	
بزرگ غنچہا گل گل شگفتہ سپاہ خوب نعمت سال گفتم	دل ناوان و دانابر اومیت چو دید آن خوان ابرہمیت چرخ
ولہ قطعہ ہندی	
طعام پسندیدہ کیا خوب ہے سن سال بولا یہ مرغوب ہے	ضیافت میں شادی نوشاہ کی ہو اول جو خوش کھا کے کھانے نفس
ولہ رباعی ہندی	
صحرا کو جو دیکھو تو گلستان ہو جا پہمیش کہہ رشک پرستان ہو جا	صحر تو بہار چمنستان ہو جا ہو جائیں اگر جمع پر پر و محبوب
ولہ قطعہ ہندی	
ہوئے سب اقربای و خویش خرم مبارک مہمنت شادی ہو ہر دم	کئی جب عمدۃ الدولہ نے شادی سن اسکا کہد یاد دل نے خوشی سے

وله قطعہ مندی

افراط خوشی کے ہو کیون شیفٹہ دل	فصل خدا شادی کیا خوب جلوہ گری
شب برات یارب دن عید ہو کہا دل	سال جلوس میں جاہ تو خوش و مین ہو

وله قطعہ

دُرِ یکتای مد عا سقتم	گر حدیثم پسند نہ مانے
صلبہ بخششی مرا سنش گفتم	چون بسنجیدی از دُر اقبال

دیگر

طبعِ اذنیالِ روضہ فصاحت - شاخِ دووہ بلاغت - ذکاوت و ستگاہ
سید محمد عبداللہ - کامیاب طبع رسا باد

قطعہ

بگلزارِ ولہا گلِ عیشِ شکفت	بجہ اللہ سالارِ ماکر و جشنی
خیمی جشنِ شادی سنس ماتم گفت	ز بس رعبِ محلِ سرخو دگلتدہ

دیگر

طبعِ اذنیالِ شاد کامی - سر بند خوش کلامی - کامیاب خرد مندی
محکم علی - خرم و خندان باد

قطعہ

گشہ شاداب عمدۃ الدولہ	شائش شد بقصرِ شادی محل
یعنی نواب عمدۃ الدولہ	گفت ماتم کہ کہ خدا گر دید

دیگر

۶۲۹
۱۲۷۸

دیگر

دیگر

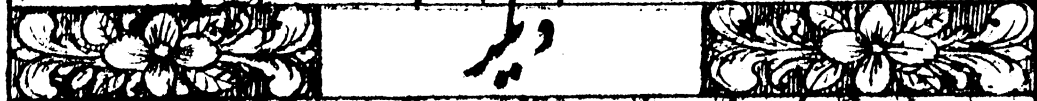
دیگر

طبع او خلاصه کتاب دانش نتیجہ نسخہ پیش - مورد الطاف کریم
میں محمد عظیم معظّم و کرم یاد۔

قطعہ

چونوش شد تو ای شہزادہ ما بحق نون و یاسین و تبارک
سین شادی دل و جانم کمر ر بہم گفتند این شادی مبارک

دیگر

طبع او در فہم لومہ ذکا - طراز صحیفہ ذہین سا - یگانہ محض نیکو مقامی -
میر محمد علی فائز خوش طالی باد

قطعہ مہندی

ز رہی پانہ فقط وصف شادی تیرے شال و خلعت کوئی یا کوئی دور کے ہاتھ
لکھتے جاتے ہیں شب و روز قروت و اس لکھون کیا وصف تیری شادی کا ای میر عظیم

ولہ قطعہ مہندی

ای مہدی عنایت شادی کی تیری دولت اک خلق شادمان ہی ہو کیوں نہ دل مراد
باغ جہان عجب تک ہر سبز کے تجھ کو رت عظیم ہر دم با جاہ و دولت آباد

دیگر

طبع او اب بیخ طلاقت لسان رنگ وی اداسی بان بومی گل سخن پروری
حاجی میر عباس علی مقبول علی عباس یاد

قطعہ

چان شاہزادہ کہ ہرات جنگ است بفضل خدا کتبہ دانی نمود

زبی جشن شادی که از سفیر آن
ز راه ارادت بعد شوق دل
فلک گفت تا بخش از روی عهد

در کامرانی بعالم کشود
بی سال آن فکر کردیم زود
مه و شتری وصل با هم نمود

حرف تحسین

طبع او آهوی صحرائی نازک خیالی شیرین است مقالی - رهبر و طریق محبت و فتوی
سید عبدالغفور مختصن عزت بود قرین محبت آئین باد -

قطعه

جشن شادتی عمده الدوله
از لب خویش سال آن دل من

دو به بر جان شادگان
مظهر آب اطهار نمود

حرف اصف

طبع او غمزه کحل کاسراتی - میوه باغ سخنرانی - حمیده خصال با سعادت شیدگان
در سالی سال مختصن در وقت بیک غوی فنیک اطوار باد -

قطعه هندی

بیا یا کتیجی کتیجی
ز روی جشن شادی بافتت غنیمت

بصدستان عظیم کیم ای نور افشان
بیارک بودی که به عشق کمال

قصیده هندی

گلستان جانان کن به کجی بیابان
ز شادی وقت چشم بدور اب
هو کیون هر طرف ازین گلستان روی دل

خوشی کجا روی عجب کوی چون کوی
نصیب بگن و آید که بود بیدار
بوی مثل چمن سبزه و امن کسار

غ

ف

من پوچھا جس سے بساں خوشی و فرحت کا
 ہی اسکی شادی کا یہ نور اب بعض اہل
 عرض وہ فخر جان مہر اسان عظیم
 سنا اگر چہ بی باقی میں جشن نو شاہ
 کہوں میں غائب شادی کو کیوں نہ باع امید
 وہ بوٹہ دار ہر اک جاگوش قالین ہی
 کہیں بلور کی قدیمیں اور کہیں فانوس
 نے میں رشک رخ زرفشان باہوشان
 وہ لوہیاں ہیں کہ مشک سے اسے اپنی
 کوئی ستارہ چین اور کوئی سلالا ابو
 شفق نہ چرخ یہ سمجھو کوزح کل ہی یہ کچھ
 یہہ بچن ہی عطرد بوسے عجب و مشک
 یہ وہی جشن کہ حسب طبق طبق زروسم
 شب خاکی ہو کس رنگ مجھ سے رنگینی
 کہوں خاکی سواری کارنگ میں کس رنگ
 ری کے رسم کی تعریف مجھ سے کیوں ہو او
 یہ کچھ تھی جشن سے شب گشت بہار کہ کل
 بساں مہر میں فیلان اسمان شان پر
 صدائے نوبت شامانہ اسقدر دلکش

بعد خوشی لگا کرنے وہ مجھ سے یوں اظہار
 کچھ کے نام یہ ہیں عسک گان مہر تار
 کیا ہی شادی کا سامان سقد رتیار
 پر اسکو پہنچے نہ یہہ دست رس کھنوز بہار
 کہ بہتر از خط و قال تان ہی نقش و نگار
 جدھر نظر کریں اس سمت ہی کجا گلزار
 بساں بخشیم افلاک ہونہ حکما شمار
 و نور نور چراغان سے ہر در و دیوار
 لے آویں دل کو خوشیوں کے آسمان آوار
 کوئی ہی حور لعا اور کوئی بری خسار
 گلے میں ہر فلک کے بھی ہی گلاب کار
 کرے ہی آن کے در یوزہ و جان نسیم و بہار
 تار کرنے میں جو رشید و ماہ لیل و نہار
 کہ ایک دست چہن تھا محمد و ملازم
 چمن میں چھٹی گل افشان چینی باد بہار
 بری ہی عقلم سے میری ہوں میں لہان ہاجار
 جان میں کہیں بھولا تھا اک نیا گلزار
 پین کے خلعت میں کو ایک سر سردار
 کہ ہو میں بس و طوطی بہر آج جان کے تار

<p>نخل مو باغ ارم کی چھپی ہی جس سے بہار جدم نظر کریں او دھر چمن چمن گلزار کہیں ہی سر و صنوبر کہیں درخت نار ہوا بھارو ہوا پر فلک تلک دشوار برسم جلوہ ہوا جب و تخت زریہ سوار فلک کے آئی ہو مشاہد شستری بیکار زمین کو جھاگ بھگے کہ ہی عجب بہار کہ جب کا ہونہ محاسب کے فہم سے بھی شمار حریر و طلسم و دیباہی خوش فاش ہزار پراز جو ابر رنگین و گوہر شہ سوار کریں سے مہر کے چاہے خراج تھا بہار نظیر جیسا نہیں تا بہ چین و روم و تار پری نقاہی مع تخت حردول سے نار نہ پہنچے چیز ہی حشید کا لے زہار پہہ دونوں جوں وہ دلچسپ خوشی بجان ہی و عاسے نیر نہ پای ستر باند و قار کہ تا سخن مر اچھو لا پھلا ہو مثل بہار</p>	<p>میں کس زبان سے کروں اب بیان اگر ایش ہزار رنگ کے گل اور ہزار شکل کے نخل کہیں ہی تختہ نرگس کہیں کنول روشن ہجوم نور سے پرما زنا فرشتوں کو میں کیا کہوں وہ نزاکت زبان ہی میری لال او اسے رسم کو جلوے کی نیک عت میں وریچے کہوں کے قصر فلک کو روم ملک زبیکہ جلوہ نما ہی ہمیشہ شانہ تمام ساز ظلال کا روضہ زمین پالان ہزار درج کہ بیچ کو کب ان چند کہوں زانی سوار می کے طور کا کیا طور وہ کج نگاہ ہی ہر ہر غلام شک ہال بنا وہ تخت عروسی کہ دیکھ کر حکو اور اسے جلوہ فگن کہ شامیا نہ ہی بیان عشرت و پیش اس کے آگے کہوں میں کہ سے ہی ختم بیان وقت اس قصید کو رہے بگوشن ہستی ہمیشہ نام ترا</p>
---	--

حرف الفاف

طہر از ز او پر کریں جو کہیں گوشہ نشین دشت اوضاع متین عزمند و عظمت پیوند

دارین میر غلام حسین متخلص به قاصر - کریم الصفار فریح اللجات با

قطعه

عجب شادی عمده جلوه گر شد
چو شادی باعث آبادی ما
ولم سالت ز روع انبساط
خوشی و شادی دلها بگفتا

ک

حرف الکاف

طبعزاد مظهر انواع صنایع - موجد اقسام بدایع - ممتاز کونین - میر کل ظلم حسین
نگین خاتم کمالات باد -

قطعه

ز جشن شادی نواب عمده الدوله
بیار انجمن شرت و نشاط افزود
چو خواست سالهای آن لم ناگاه
خرد مقدمه لعیش سکران فرمود

دیگر

دیگر

طبعزاد کنجینه بنده سنجی - خزینه لطیفه گوئی - سرو سر افراز روشن مرالسجی -
سید قاسم بخاری متخلص به گنج مخفی خوش کون خوش باشین

قطعه

ترا این شادی پر نور و عمده
مبارک ده مبارک صد مبارک
سنش ظاهر به قلب گنج مخفی است
مبارک باشد و باشد مبارک

ل

حرف الام

طبعزاد و انامی از سخن موزون - عارف رمز شگفتگی مضمون - فصاحت کزین بلاغت
انتساب - سید ابوتراب متخلص به لطف نیکترین نیک نهسا و باد

قطعه

چشم باشد بنور رحمت جنت	جلوه گر شد چو شادی پر نور
اختر دل شهاب عشرت گفت	سال تاریخ نور پیرایش

حرف المیم

طبعزاد عقده کشای بندش سخن - حلال مشکلات دقایق علم و فن حسند آرای
 امارت و نامداری - رونق افزای ثروت و کامگاری - شهسوار میدان جلالت
 نقش و نگار ایوان رزانت - صفای آئینه صاف دل - ضیای باصرو یگانگی عزیز
 الوجود - مقبول الودود - صاحب کمالات موفور - حافظ صدق و اسلام
 خان مختص مشهور - ذات مجسم الاخلاق - مصدر شفاق و شهرة آفاق باد

قصیده ہندی

مطلع لکھون میں ایسا جو ہو پرخیا و نور	اب ہاتھ میں قلم ہی سے شاخ نخل طور
برسند شہو بہ نگین و باسور	اللہ کی شان نور محمد ہی جلوہ گر
خورشید و ماہ کو تری پر توستی ظہور	ای آفتاب پرچ سخا مہر جہج فخر
بر بھراستیاج کرین سہیل میں عبور	جو ہو دین تیری کشتی فیاضی پر سوار
گردن پہی سنازون کی جہان با نور	عرب و عجم میں اس دومان کا
او صاف تیرے سنتے ہی بس دل کو ہو سرو	تیری عطا کی دعوم ہی از شرق تا بجز
کیسان روان میں نور سے نزدیکے دور	انہار فیض تیری اس تسلیم ہند میں
ماتھوں میں لیکے کہتے ہیں اخیل اور زبور	حیران و ننگ سے کے پیوہ و نصاری سب
سر کو جھکا کے کان بکرتا ترے حضور	کر زندہ ہوتا ماتم طافی تو اس گھڑی

علم و حیا و عقل و فراست کے بیچ تو
 جو میر عدل تیرا نظر رکھے عدل پر
 اس زور پر ہی تیری عدالت کا رنگ فہنگ
 بے باک ہو دشت میں کیسا ہی غل مخامین
 خرس و پنگ کاؤ و غزال اور گرگ و میش
 دست ادب کو باندھ کے باسخت تمام
 جل جائے خس اگر شہر سنگ سے کہیں
 گفتار تیری بحر بلاغت ہی ای بیغ
 لاوے کبھو جو صید کبوتر پہ تو خیال
 دشت سے تیری دشت میں تیر پنگ کا
 خانی کا رب ہی تری اس رب عیان
 دیکھیں جو تیری جرات جنگ و بہاوری
 شمشیر بیک و شس کو تو چمکاؤ گر کبھو
 روہن تنوں پہ صاف چلے یوں نبرد میں
 اشجع کہوں نکیوں تجھے ای رسم زمان
 سر کے نبل ہو گا و زمین کے ہوزیر یا
 ای شہسوار عصر مرا شہب قلم
 تو سن وہ زبیر ان ہی پری چہرہ شکہ
 بلجائے تک جو باگ تو ہو چرخ پر سوار

لاریب بے عدل ہی بے شک ہلا کسور
 کب نظم و نسق میں رہے ہر کام کے فتور
 آپس میں ملے رہتے ہیں خوش حال مار و مور
 اہو کو چشم قہر سے دیکھے نہ شیر گھور
 بازو ہما کبوتر و شاہین اور سمور
 حاضر ہوں اک جگہ جو ترا حکم ہو صد و
 لے آوے گا وہ کوہ کو دیوان میں بزور
 معنی پر رکھے دھیان تو مطلب ہی دور
 شاہین کی آنکھ سے کرے پرواز پل میں نور
 دل پانی پانی ہووے کلیجا ہو چور چور
 جو خواب میں سووہ چونک اٹھے بانو
 شہد ہوں اس زمانے میں کہلائے جسور
 ہوزر نگہ میں صاعقہ طور کا ظہور
 جیسے ہوا کو کاٹے ہی تیغ پر طیور
 شہاب تیرے آگے ہی مثل ضعیف مور
 تیرے سے جنگ کرے گر کوئی شعور
 مطلع ثنائے اسپ میں لکھے ہی اب زور
 جسکی جلن میں باؤ میں فرہ نہیں حضور
 پھلے رہے تیر نانی یہ پہنچے ہی کستی دور

جلدی کو اسکی باہر ہی نہ پاسکے
 دیکھے جاوٹ اسکے اگر چار پاؤں کی
 وہ تیز پاتری ہی پہہ اپ سبک خلم
 شب گشت کو سوار جو شب دیر پر تو ہو
 دیکھے اسکو کیوں نہ صورت موسیٰ سو غش چہا
 مطلع شہانہ پرچہ وہ دبیر سلم بیان
 ای نوہال مانع بچل کے باسرو
 جان و دل سے زیور و پوشاک پر رے
 اس تیرے منجے خانے کے فریش و فروش کو
 خورشید و شمع تارے ہیں نور رات دن
 رکھے قدم چہ اپنا تو اس پر بجز و شان
 سننے ہی رعہ بھولے گرج اپنی حیرت پر
 دل ابر کا پھٹے ہی جگر برق کا گھٹے
 کیا ذکر بھول پان کا عطر و گلاب کا
 خان طعام کی ترے سونگھے جو بوبہ بین
 بن تھمن کے ناچتی ہیں پر زار و روبرو
 ہنر کم رقص گاتی جو بین دھرت و خیال
 تیور بدل کے شیشہ دل کو ہر ایک کے
 سنج و سفید جہاز جو قندیل کے ہیں بھیان

گلگون پہہ وہ سواری میں جن برق باصبا
 حسرت دل غزال ختن کا ہو چور چور
 پہنچے نہ جسکی گرد کو مان صر صر سحر
 اقبال بولے نصیر من اللہ باسرو
 تو شہسوار نور سا تو سن وہ شکل نور
 اک دھوم مہر جا کا ہو تھیں کا ہو شو
 شادی رچی ہی تیری جو دکشن دیو
 محل و گہر تارہوں کھد ہو مہ کا نور
 حیران بن کے دیکھے ہی طاؤس گھور گھور
 تک دیکھے تیری سب زریں کی آرزین قور
 بسم اللہ فتح بولے اوبک کھرے ہو دو
 توبت کی دھوم دھام کو اور شور شن طنبو
 نقارون کی دھمک ہیں وہ قرے کا سنکے
 دسترہ نعمتون کا ہی افراط سے و فور
 مان رہیں کی مٹی بھی کلمہ پڑھے ضرور
 بچتے ہیں سازے ملے بہ انداز و باسرو
 وہ اہل رقص جنگو کہ ہی حسن کا غور
 تھوکر سے مار مار کے کرتی ہیں جو چور
 کتب لاسے دیکھنے کی مہر انکو گھور

خود اہل اہتمام میں اور اہتمام پر
 خدام تیری شاہی کے اس کاروبار میں
 نیز خطاب عمدہ دولہ ہی ذی حشم
 رتبہ ہی تیرا کیا کہوں ہم رتبہ فلک
 محتاج احتیاج سے مستغنی کیوں نہیں
 سائل یہ گھر پرے جو نگاہ کرم تری
 جو بار پاوے مجلس عالی میں ایک بار
 علمان تہنیت تجھے دینے کو آتے ہیں
 الطاف کی نظر سے جو اک بار دیکھے تو
 کعبے کی سمت ماتھا اٹھا کر میں اب و عا
 اقبال و مال و عزت و اجلال کو ترے
 ہر دم حضور اقدس و اعلیٰ کے سایہ میں
 ہر آن عمر و دولت و اقبال میں تری
 آباد و شاد تو رہے اولاد و آل سے
 ہر آن تو کامران رہے آرام چین سے
 گھر میں خوشی سے قیام خوشی رہے
 خوشحال دوست ہوں ترے بد حال ہو عدو
 مشہور و خوانون میں ہوں ترے گھر کے میں

پاتے ہیں انتظام فرینے سے سب امور
 جوڑے ہیں کے پھرتے ہیں سکر می ہر دور
 نوابی تیرے نام یہ نازان بلا قصور
 حضرت عظیم جاہ کے دل کا تھی سرور
 دن رات گرم رہتے ہیں بھان مطبخ و تنور
 نزدیک دولت اسکے ہو نکبت اس کے دور
 گر ہو وہ بے شعور تو بن جاوے با شعور
 وہیں کو تہنیت تری دینے جا کے حور
 ہمسنگ لعل و درہم اشعرا بالضرور
 کرتا ہوں تیرے حق میں یہ اللہ کے حضور
 جو دیکھنے کو چشم بچا میں ہو وہیں کور
 اشد کرتا تو رہے ہر شمت و سرور
 افزونی ہوتی ہو با جاہ و با و غور
 دنیا میں جب تک کہ رہیں بوجہ نیکو
 دل میں کسی نہج کا نہ خطرہ کرے خطو
 ہر آن ہر زمان ہر اک سال اور شہو
 دشمن کو رنج ہووے محبوب کو ہر روز
 پھبتا ہی جھک کر میں کروں خزا و غرور

طبع او چنانچه خاندان امارت شمع دو دمان ایات - آئینه سکن در دانش و فنش - آب تاب
 گوهر آفرینش - منور ساز کاشانه نظم کسری - طلسم کشای پرچانه نکته پروری -
 زیرک طبع جودت آثار - محمد عبدالصمد خان متخلص به ماہر - صدر نشین
 عظمت و مختاری و شرف گزین عزت و کامگاری باد

قطعه تاریخ استماع تیارمی شادی

بفضل خدا یک در رسید	ز شادی عمده بشارت با
چو ماہر ز دل خواست تاریخ آن	رخوشامزوه شادی آمدند

وله قطعه تاریخ آغاز شادی

چو آغاز شادی عمده نمودی	جنابا بصد لطف در روز حسن
بفکر کنش بود ماہر یکایک	خوشایوم شادی گفتا دل من

وله قطعه تاریخ جشن شادی

چو جشن شادی عمده بعالم	بصد عیش و طرب کردید بر پا
سنش دل از سر پوشش دست	باہر ای خوش شادی گفتا

وله قطعه تاریخ کیفیت شادی

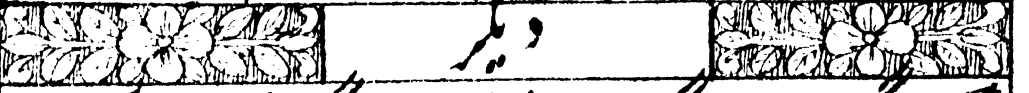
چنان عمده الدوله شادی نمود	دل خویش و بیگانه شد شادمان
بگفتا دل ماہر خیر خواه	خوش شادی نو بود سال آن

وله قطعه تاریخ اتمام شادی

عمده الدوله کرد چون شادی	شادمانی شد از دل با بخت
سال آن خواست ماہر از نائف	کہ خوش شادی جناب گفت

دولت نظم

بست بر روی جشن شادی رنگ	عمده الدوله صاحب اوزنگ
تاج جرات ربود جرات جنگ	گفت فی الحال سال آن ماهر

طبع اوزنگ فروزهره رنگین بیانی - آبرو بخش محیط گوهر فسانی - زبان آموز بزم
 لیاقت - زور اندوز بزم قابلیت - سخنور بے نظیر - نکته پرورد پذیر -
 فصیح اللسان - بلیغ البیان - فضیلت و سعادت نمود - غلام دستگیر
 صدیقی متخلص به مسعود - مدار دایره بصیرت و مرکز حلقه خیرت باو

قصیده

میدار داز برای نثار تو ای کریم	ما دام شد ز نور خورشید آفتاب
نظم مدح تو ز سطور شعاع خواند	کرمای انجمن سحری در بر آفتاب
رعشه یافتاد که چون دید بس ترا	والتور را همیشه نه از بر آفتاب
بهر ز جام عشق تو دارد یکف دم	آراسته بز یور و از گوهر آفتاب
هر زره گرم تا ز فیوض تو گشته است	لازم گرفته شد تو در سر آفتاب
این بزم نوشه بی که مزین بنور است	خادم شمار تو چه عجب شد گر آفتاب
بر خوان نعمت که چنان بین شد شب	مازان به بزم پسرخ بود اکثر آفتاب
ای صرخ فیض عمت تو بس بلند است	هم ماه میمان سخن نور آفتاب
روشن نمود صورت تو شیخ نام تو	داند ترا همیشه گرم گستر آفتاب
	مالخط خان بیادرت از زیور آفتاب

کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران

<p>اعداد جمله حرف که چون اظهر آفتاب سالت رسد بدست چو روشن آفتاب سیارگان سپند شده مجمر آفتاب باتو بفض وجود بود خوگر آفتاب دارد به بارگاه عظیمش سر آفتاب تا نور جلوه بخش بود اندر آفتاب این تهنیت نوشت ترا از ز آفتاب بهر حسود تو بشود خنجر آفتاب</p>	<p>بس که هزار و دوصد و هفتاد و هفت اند کن تعمیر بصورت آبادی مکان این طرفه لطف بین که پی چشم زخم تو مسعود دست خود بد عایش بلند کن در ظل بادشاه خلائی عظیم جاه شادان و مستمند باقبال و جاه باد نعمت فزون و خانه ات باد از خدا در حق و کتمان تو ساغر بود کف</p>
---	--

مخفی میباد که درین قصیده مدحیه از مطلع تا مصرع اول بیت دهم بطریق صنعت توشیح که عبارت
از گرفتن حرف اول هر مصرع باشد نام هایون مدوح معنی محمد نور الله خان
به باد و برمی آید و نیز از همان نام نامی به تعمیر یک عدد اعداد تاریخ شاد می مینت
آبادی مدوح معر که هزار و دوصد و هفتاد و هشتادم بحر قادی است حاصل میشود و تعمیر
یک عدد از صورت آبادی مکان کرده شد

وله قطع

<p>دل عالم رنگ گل شکفت عجده شادی مینت شد شفت</p>	<p>گتخدا شد چو عمده الدوله در کنون سال آن مسعود</p>
--	---

وله قطع

<p>دو تی تو بیج با بر حسن خانی شده حسن حسرت سال پس شادی لانی شده</p>	<p>غیرت مه عمده الدوله بهادر که چون عقد گوهرهای خشم نثارش از فلک</p>
--	--

بضامه نظر از باب فضل و کمال مخفی و محتجب مباد که ازین یک قطعه چهار تاریخ بر می آید
 دو بابت سن بحری قدسی و یک بابت سن عیسوی و یک بابت سن فصلی
 باین صنعت که از روی توشیح یعنی از اجتماع حروف اول هر چهار مصرع که غ ر ع ح
 باشد مشعر بر اعداد سن که هزار و دوصد و هفتاد و هشت بحری قدسی میشود. دوم
 از نصف مصرع چهارم نیز همین اعداد و سن مذکور بر می آید. سوم اعداد حروف اول
 آخر الفاظ اولین هر سه مصرع بالا که غ ر ع است و هم حرف اول
 مصرع چهارم بح با اعداد حروف آخر هر چهار مصرع ن ه گ ه جمع نمایند و حساب
 کنند سن عیسوی که که هزار و هشت صد و شصت و دو باشد مفهوم گردد. چهارم
 اعداد حروف اول هر سه مصرع بالا غ ر ع و حرف دوم لفظ سوم مصرع
 ثالث آ جمع کنند و حساب نمایند سن فصلی که که هزار و دوصد و هفتاد و یک باشد
 روشن گردد. و نیز از اجتماع بعض حروف هر چهار مصرع بموجب تشریح مندرجه ذیل ماه
 قمری شمسی فصلی برین میشود چنانکه حرف سیم لفظ پنجم مصرع دوم شش و حرف
 اول لفظ اول مصرع ثالث غ و لفظ سوم مصرع دوم با با حرف آخر مصرع اول که
 ن است ملحق نمایند ماه قمری که در آن ظهور کجندانی ممدوح شده روشن میگردد. علی بن
 القیاس حرف اول لفظ آخر مصرع ثالث ف و حرف آخر لفظ پنجم مصرع رابع می و حرف
 اول و آخر لفظ پنجم مصرع اول ب ر و حرف دوم و چهارم و هفتم لفظ دوم مصرع ثالث
 و ر می است جمع نمایند ماه شمسی بدست می رسد. پنجم آن حرف اول لفظ دوم مصرع
 بالام و حرف اول لفظ چهارم مصرع مذکور آ و حرف آخر لفظ چهارم مصرع ثانی س
 با حرف آخر لفظ پنجم مصرع مذکور می ملحق نمایند و ملاحظه کنند ماه فصلی ظاهر می شود و پنجم

ولہ قطعہ

غرض نقشی عجب از گلک مسعود	برآمد از براسے یادگارے
بصفحاتِ جهان ثابت باشد	کہ ہستی را نباشد اعتبارے

دیگر

دیگر

طبعِ نادرِ عظیمِ تحقیق - کوکبِ منورِ تدقیق - غاورِ مہرِ سخنِ سنجی - مطلعِ قرآنی
 فروغِ پیشانیِ مضامینِ تازہ - خیالیِ چہرہٴ معانیِ بااد و اندازہ - منبعِ انوارِ لطافت
 پیری - مظہرِ آثارِ نگینِ انگریزی - افصحِ زمانِ ابلغِ دوران - واقفِ روزِ سلاست
 و تمانت - مجددِ مہمِ الدینِ مخلصِ مہرِ مروتِ غازیہٴ برویِ تہذیب
 و سہمنہٴ دیدہٴ تاویبِ باد۔

فقراست

ہو الغنی المہمین - ہمیش خوشی باد - گنہگارِ ادنیٰ نمکخوار - بندہٴ مروتِ شمار
 ۱۲۷۸ ۱۲۷۸ ۱۲۷۸ ۱۲۷۸

ولہ قطعہ ہندی

ای نورِ مہرِ شہمتِ سبِ عمدگانِ دولت	چاہینِ نکیونِ شادی تیری بھلا بھلائی
اس شکل ہی خوشی کو جرات کہ کہہ رہی ہے	ہفتم فلک کے اوپری مجھ کو اب رسانی
ایسا بنا بنا تو باشادی و شاشت	شادی محل پہ ہو قربانِ شادی آئی
کیون بہرہ ورنہ ہو و تجھ سے بھلا مروت	اس شادی کی بدولت شادانِ اچانِ کد خدائی
پا میں شادی کاس تو بولانا تفسِ غیب	تاریخ کد خدائی کیا خوب کتختائی

ولہ قصیدہ ہندی

مج میں تیرے قلم گر ہو روان	حسرت و جرات کو بھولین شاعران
----------------------------	------------------------------

<p>دل ہی اک اہل جہان کا مدح خوان واری جاتی ہیں ترے پرشاد بیان آسمان کرتا ہی صدقے کہکشان لاکھوں جیتے ہیں دعائیں ہرزمان خندہ زن ہرنگ گل میں دستار نیک بد سب مدح خوان میں ایک سا ہمت و قدرت کا دل ہی آسمان دل نہ شادی رکھے دور ایک آن ہر ہر مصرع سے حرف اک بیگان نام و سال کد خدائی ہی عیان</p>	<p>میں لکھوں کیا وصف شادی کا تری نوشہ از فیض شہر دین ہی تو وہ روے انور پر ترے ای مہر فیض لالہ و گل دیکھ رخ کو پھول پھول ہیں عدو کے روز و شب نم چشم دل ایک میں و نصف نہیں تیرا فقط بجز افضال و کرم ہی تیری ذات از غایات خداوند عظیم رسم شادی کا جو ہو منظور سال لے زروے اوستادی دیکھئے</p>
--	---

درین قصیدہ از روی صنعت توشیح نام مبارک مدوح معز و اعدا و سال تاریخ
شادی مہمنت آبادی بہ تعبیہ یک عدد کہ لفظ روے اوستادی بران دلالت
میکند واضح می شود۔

ولہ مسدس ہندی معہ دوہڑا

<p>ہر بات مری دُہری زبان نورستان ہی پھر ایسی بھلا ہوتی کہ شادی کہاں ہی یہ سب کرم ریت عظیم دوسرا ہی</p>	<p>مدارس کے شہزادے کی شادی کا بیان ہی قربان بشارت ہی خمشی جلو کہاں ہی جس شادی پہ دنیا کی ہر ک شادی فدا ہی</p>
--	---

گلشن میں دنیا کے دیکھے کون ہیں کچھ چین
نور اللہ کا تھا ہر ہر سو کیسا چہ دن بین

مطالعہ شمس فیضت مبارک
ابن سید محمد شمس
مطالعہ شمس فیضت مبارک
ابن سید محمد شمس
مطالعہ شمس فیضت مبارک
ابن سید محمد شمس

<p>وہ نامی ہی دل اسکا جو ہی نور الہی خوشید عنایات ہی شہزادوں کی شہی تغریف لکھوں اسکی بہ جرات نہیں مجھکو</p>	<p>عہد ہی امیرون میں عجب غیرت مدہی روشن دل و صف رخ بدخواہ سیرہی کس قدر سہرا ہوا سے قدرت نہیں مجھکو</p>	
	<p>خوشی مروت و الون کے ہو ہر دم دل من کو شاد رکھے تار و ز جہاز بے ولحاؤ لہن کو</p>	
<p>تھے ہندو مسلمان جہان کے سمجھی خوشتر خوشید تھا خوش دن کو تو شہنا و تھے غمتر مدراں کے سب راستے تھے رات دن آباد</p>	<p>ہوتی تھیں فدا شادیاں کیا شادی محل میں اس شادی کی دولت تھی خوشی خلق کے گھر گھر اس شادی کی رسموں کا ہو کونکر بھلا تعداد</p>	
	<p>لکھوں ہر اک شادی کی جو رسم و خوشی کا مال زبان قلم کی ہو جائیگی ایک قلم اب لال</p>	
<p>کل شاہ تھے اس شادی کوئی تھا محروم شادان تھا جہان شام و سحر شام سے ناروم یوں کشتی تھی دن رات سمجھی خلق کی اوقات</p>	<p>کیا شادی تھی کیا رنگ تھا کیا شور کیا جوم مذاح و عیادت تھے بدخواہ تھے معنوم دن رات پھرتے تھا فداؤں پتھی ہر رات</p>	
	<p>عیش و خوشی کے مار بھلا کون کر نہیں دل بھر جا ذکر اس ہی شادی کا تھا کل دنیا میں ہر جا سے</p>	
<p>دلسنگ کے پاؤں میں بھی آنا نہیں تھا سنگ اس طرح خاک رہا تھے ابر بھی تھا ونگ اس شادی کا کیا نہ خوشی باقی تھی اک خلق</p>	<p>تھے رہتے آہستہ مدراس کے اس رنگ تھے اب نشان ہر گھڑی تھا کئی دوسنگ ملکوں کے تاشے کے لئے آتی تھی اک خلق</p>	
	<p>ہوتی تھی طہار جہان کے دل پر ایسی بہار</p>	

غنچہ و گل رنگشن میں مکرنگ ہو جی بہار	
گلانے کی صدا کا وز میں سنتی تھی ہر آن	لوبی فلک گلانے پہ سو دل سے تھی قربان
ہر ایک محلے میں شباشت کا تھا سامان	گل شادی محل کے در و دیوار تھے شادان
مکرنگ ہوا خواہوں کا دل غیرت گل تھا	مدرس میں ہر سمت اسی شادی کا غل تھا
فکر تھی ہر شکل کسو کے دل پر صبح و شام تورے جوڑے ایسے بے اور پاپہ انعام	
کیا رسم بری کی میں کہوں شان عزیزو	معلوم ہی وہ شوکت و شان ایک جہان کج
کی سونے کی تھیں مشکیان کی روپے کی ہر سو	اور مٹکیاں رنگین تھیں کئی جون گل خود رو
ان مٹکیوں کا بولوں حساب میں کہاں تک	اگر سکتی تھی خلق زیادہ تھیں یہاں تک
تھے کیسے شامیائے زرین کیساتھ اور نور زرین خواہن خلعت پر تھا صد قدمے سور	
شب کشت کا یہ رنگ تھا وہ شب تھی و تھا	منہہ روشنی سے رتر تھی کی روشن تھا فلک کا
دکھلاتی قنادیل تھیں تاروں کو تاشا	ہر کوچہ و بازار تھا اک رنگ اچالا
روشن بہ کچھ اس روشنی کے ماتھوں پر	مانند و خان صبح تلک چرخ میں تھا چرخ
فوج و جلوس اور ماہی مراتب میں و شتر سار آتے تھے یوں مٹا نظر حون جگت ہوتا ہے	
سہرے کی چمک پر تھے فدا انجم تابان	دولہا تھا خورشید کرن میں تھا درخشان
اس شکل نبی کے گیا گھر وہ مہ ذی نشان	اور جلو کی کیا خوبی سناؤں میں ثنا خوان
برآوے نکیو نکر دل مشاطہ کی امید	تھے جلوہ کنان تخت پہ باہم مہ و خورشید

<p>رکھے قیامت تلک خم شی سے اللہ مولا خوب شادی محل میں لایا دو لکھا دلہن کو کیا خوب</p>	
<p>اس شادی کے صدقہ میں کئی مجھ سے ثنا خوان اس شادی کے صدقے سے جہاں اک ہو شادان اس شادی نے کی شاد بہت پر جوان کو</p>	<p>کی اپنی بھی اولاد کی شادی بصدار مان اس شادی سے خورسند ہو کتے دل و جان پر شادی ہزاروں خوشی دکھلائی جہاں کو</p>
<p>کیوں کیا اس دور میں ایسی ہو گی بھلا شاد اس شادی کے فیض سے کتنی بڑی ہوئی تاز</p>	
<p>کیا بجز مروت ہی وہ شہزادہ عالم کیوں دور مروت سے نہون کر کا عالم وہ ماہ مروت سے خوش کون و مکان میں</p>	<p>کیوں مگر نہ مروت مروت کرے ہر دم کیوں اسکی مروت سے مروت نہ ہو خرم اک اسکی مروت کی نظر بس ہی جہاں میں</p>
<p>مہر و مروت خالق کی ہوا سپرہ سے زیاد ہر میں مروت سے اسکی دولت ہر دم شاد</p>	
	
<p>طبعزادہ قدوہ محققان وزگار - زبدہ مدققان بلبلد گفتار - سر حلقہ بزم سخن سخن - یکتای رمز و انان تاریخ نویسی - فراز مدہ لوای مراعات النظر - فروز ندہ سراج تلامذہ دلپذیر گوہر گران بہا بن خلق و مروت - سید بہاء الدین متخلص بہ محبت رنگ گل اتحاد و لبوی ریحان و داد باد -</p>	
<p>قطع</p>	
<p>زہی این بزم شادی عیش افروز</p>	<p>مبارک عقد و ساپتی جلوہ شب گشت</p>

دیگر

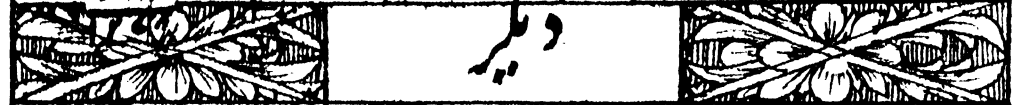
سنتش مفضول و از روی یک	نزار و دو صد و سبعین و هجده
------------------------	-----------------------------

قطعه

تا لیل و نهار بزم عیش است این مهر و مهر سپهر دولت این دورفت و بزم شادی نوشاه و عرس چشم بدو	تا نورش ز مهر پید آمد چو به برج عسرت افرا تا ریخ چنین نمود انشا باشند به بزم عیش آرا
---	---

دیگر

دیگر

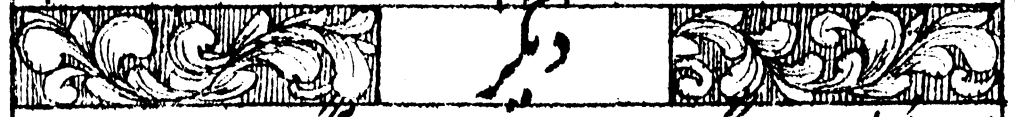
طبع از عالم علوم معقول و منقول - عادی و قایتی فروع و اصول - واقف اسرار
شریعت و طریقت - عارف رموز حقیقت و معرفت - عنوان کتاب تهذیب
اخلاق - مولوی سید شاه احمد قادری متخلص به مشتاق نهر انصاف
و حدیقه اعلی غت باد -

قطعه

چو گردید از فرط شان و تحمل سنتش گفت با تف بروی زمان	بعالم طرب ریز شادی عمده شده دولت انگیز شادی عمده
--	---

دیگر

دیگر

طبع از خم خمخانه سخن رنگین - باوۀ ابیغ معانی لطافت آگین - ساقی بزم خوش بیان
سرشار صببای نکته دانی - قلقل معنای فکر تر دست - محمد حسین محی الدین
متخلص به مست جویش فصاحت باغت و خط جام سلامت و ممانت باو

قطعه

کتیخا شد چو عمده الدوله	غنی و همیشه یک چمن گفت
سال او مست باد و عشرت	شادی مکرمت مبارک گفت

دیگر

دیگر

طبع او مصدر کمالات خوش گفتاری - منظر صفات نیکو کرداری - رفوت دستگاو
 معلم بادشاه عزیز و لبهای ابل کمال باد

قصیدت

بمحمد باری عظیم - بخوشی باش دائم - نیاز مند و خوار و گنہگار

قطعه بیست و نهم

محمد نور الله کے کرم سے	سبھی شادان جهان میں عیدگان میں
یہ بہ جرات خیر خواہوں کو دی حق نے	نہیں بدخواہ زیر آسمان میں
تک خواران تری شادی کی دولت	برنگ گل همیشه شادان میں
لکھے کیا غلام در گاہ انصاف	جہاں کے شاعران سب روح خوان میں
مگر از روئے بہت کہتے تاریخ	ز بے فزندہ شادی و کشتان میں

دیگر

دیگر

طبع او فروغ شمع و لاش و لگاہی - شعلہ فائزین فزرائلی نامتناہی - ضیای مشکت
 فہم و ذکا سید مصطفیٰ - منور طبع و روشن مزاج باد -

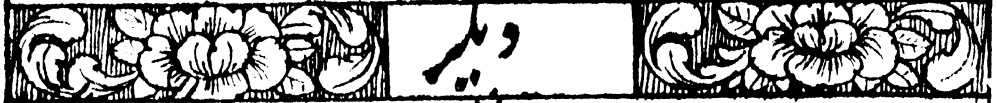
قطعه

رنگ شادی عمده الدولہ	جشن جمشید و ارگشت فخر
سال شادی او فلک گفتا	طلوہ و ماہ و ششتری سیکر

وله قطع

یافت ترتیب خوش نغض خدا	کتبخ درانی عمده الة وله
چشم بد و در دل گفت سسش	خوب گردید شادی عمده

دیگر

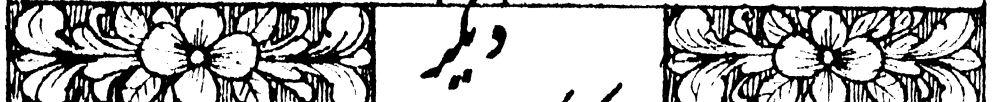

طبع او نو باوه حدیقه تازه خیالی - نورس گلستان نادر مقالی - مازنی قدرت کرین
 غلام محی الدین - تازه خیال تازه گو باد -

قطعه سبندی

تری نغض شادی عمده شویمان سبھی عذگان	شجر خوشی کاشم طاکل خرمی کاپتا لنگا
کیا فکر سال کاینه جب پنی جستجو ماروزو شب	و درین سبب سوش کبایه نظیر سنانا

دیگر

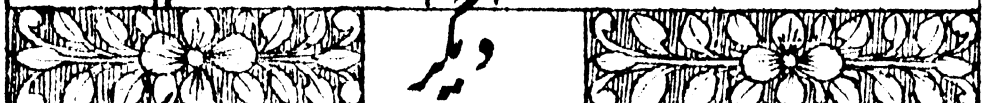

طبع او بر خور دار رحمت جان - نیک کردار سعادت نشان - لیاقت و شکاکه
 محی الدین نادر شاه - طول الله تعالی عمره و قدره -

قطع

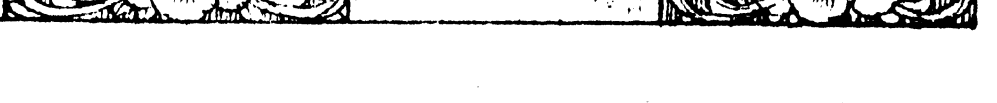
دوش دیدم چو جشن شاد و بی تو	شادمانی تازه شد به دوش
بود در فکر سال دل ناگاه	شادی خوشی نو بگفت سرو شادمانی

دیگر

طبع او جامع صنایع عجیبه - مایه بر دایع غریبه - طرار نگارستان خصائل نیاب
 مرتضی حسن بیگ - نقش نگین کمال باور

قطع

ز نور شادیت ای مهر حشمت	برنگ گل و لم از بک شکفت
ز روی بلب شادی و وقت	ز بی فرخنده شادی سال او گفت

وله قطعه هندی

بجی رسول عظیم ای مه فیض	بناکیا بنایا سنجے رب تاوی
ہو شادی سے شادان دل اہل عشرت	خوشی لاوے شادی کہا سال شادی

حرف النون

طبع زاد فوارہ آبگیر حکمت و دانائی - گستاخ محفل سخن آرائی - ناظم کشور نکتہ پروری
سید شاہ نظام الدین قادری ہمہ خوش مزاجی باد

قطعه

شد چون شاہ عمدة الدولہ	از طفیل رسول رب کریم
مبدأ از دو اج گفت فلک	جلوہ گرماہ شد بنور عظیم

دیگر

طبع زاد تمیز پر تمیز - لیاقت آمیز - در تاریخ کوئی لطیفہ انگیز - سعادت منظر ہا ہر
سید پیو متخلص بہ ناور - طال اللہ تعالیٰ عمرہ و زاو قدرہ - کہ برای ہر یک رسمی
و قطعہ تاریخ ملی فارسی و یکی ہندی موزون ساختہ - و مانند کتابی بہ ترتیب
مغرب انہا پر دستہ - مورد تحسین نون شاہ ذی نوال و باعث آفرین اباب کمال گردیدہ

قطعہ تاریخ تیاری شادی سمیت آبادی

تیبا گشت چون عمدہ انجام	بجی نون و یاسین و تبارک
دل ناور سنش از دید گفتا	کہ این تیاری شادی مبارک

ن

دیگر

وله قطعہ ہندی	
سراج نام شادی عمدہ ہی ہر جا کہا سال نادر زور سے بشارت	بفضل نبی و بحق تبارک بہ شادی کی تیاری ہو و مبارک
وله قطعہ تارنج رسم چیز	
چیز پر چیز عمدہ شد ایم زروی آسمان نادر سنش گفت	جہان را و امن امید شد کہ رسم چیز آن عالی بجا اور
وله قطعہ ہندی	
عجب پر لطف ہی رسم جس سے دل نادر کہا سال از سر انش	ہی شیرین کام ہر ادنی و اعلیٰ مبارک رسم چیز عالی اسکا
وله قطعہ تارنج رسم پلنگ پوش	
جہان نواز چو رسم پلنگ پوش شد گفت مش سن نادر بحر سیرت	ز فیض او شدہ ممنون دل صفا و کبار پلنگ پوش شد آرا نگاہ نیک اطوار
وله قطعہ ہندی	
عجب یہ رسم ہا یون ہی قابل توفیق تھا فکر سال کا دل کو مرے کہا توفیق	کہ جس سے ادنی و اعلیٰ ہو میں شیرین کام پلنگ پوشی رحمت فزائی گل انعام
وله قطعہ تارنج رسم ماگل	
زہے رسم ہا یون است یارب چہ سال عمدہ او گفت نادر	بکام دل طرب زان شد مشرف کہ رسم ماگل ان برج اشرف
وله قطعہ ہندی	

بجھ اٹھ ہوا رسم مبارک	کہ جس سے خرمی کیسے عیان ہی
سن اسکا طبع شاوان سے کہا دل	پیر رسم مانگل شاہ جہان ہی

ولہ قطعہ تارنج رسم سہاگ

ز نور تجھے رسم سہاگ	بگشتہ منور دل خاص و عام
چہ خوش گفت نادرسین نادرش	کہ رسم سہاگ است عشق و دم

ولہ قطعہ سہندی

عزیز و بہ زیبا عجب رسم ہی	گھلا جکی رونق سے شادی کجاگ
سن اسکا کہا کا میا ہی سے دل	عجب سب میں دشمن ہی رسم سہاگ

ولہ قطعہ تارنج رسم شربت نوشی

بشریت نوشی نوشاہ ذی جاہ	دل عالم رنگ گل گفتہ
چہ نادرش کرسالش کرناؤ	کہ شربت نوشی بھجت گفتہ

ولہ قطعہ سہندی

ہوا رسم شربت شیرین و مان	ہر اک فرود بیگانہ و آشنا
کہا اسکا نادر نے کیا خوب سال	کہ پیر رسم شربت پلائی ہوا

ولہ قطعہ تارنج رسم دت رنگا

زہی رنگ اور شکست من شدہ	چہ سو سن فلک دت درنا کسی
دلہ بے سراز سالش گفت	کہ شد رسم دت رنگا نام سی

ولہ قطعہ سہندی

رسم دت رنگا بہت پایا ہی نیب	کوڑو سن کی ابھی تک چشم ہی
-----------------------------	---------------------------

سر جھکایوں بسیل دل سن کہا	خوب زیب اور مسکی رسم ہی
از پر اسے میدان با صفا	رسم شالی کو فتن شد روٹا
سال او بے چشم بہت ازولا	شاید و فرمان کرور رسم دهن جوا
وله قطعہ ہندی	
یہ عجیب ہی دوستور رسم عجیب	کوٹنے سے دھان کے ظاہر ہوا
سن کہا بے فرق وہم اسکا پہر دل	خوب رسم دهن چوا صاور ہوا
وله قطعہ تارنج رسم رنگ	
شفق چون دید رسم رنگ عالی	بگشتہ زرد و با صد مجالت
سروش گفت سال نادران	چہ رنگ خوشنما از روی جھڑت
وله قطعہ ہندی	
خوشی کو تھی خوشی کیا رواند	یہ رسم رنگ کی بولوں خوشی کیا
کیا دل نیکر سال اسکا تو ناتف	کہا خوش رنگ آقا سال اسکا
وله قطعہ تارنج رسم بری	
بری ز شادی محل چون برآمد از شوکت	بہار کو چہ و بر زن شدہ نظارہ فروش
چو خواستم ز دم سال آن ز روی او	بری خیر و عالم پناہ گفت سروش
وله قطعہ ہندی	
ہوی جلوہ گر جب یہ رسم بری	پرے ہو گئی دیکھہ عقیل بری
بفضل نبی سال نا در کہا	کہ یہ زینت آ رہی رسم بری

وله قطعہ تاریخ رسم برات

چہ خوش برات مبارک تو برآمدہ باہر از وقت	ز فرط فیض و نوال کس دل خلا تو چو گل شکفتہ
بفکر تاریخ جو حیرت شدہ دم کنیک یاد	سروش سالش ز رو جرات بہار گشت دولہ

وله قطعہ رسم بدی

بصد کرد و فریب کہ رسم برات	بفضل خداوند عالم ہوا
سن اسکا سروشن انے جب مجھے	بہ شب گشت زیادہ سدم کہا

وله قطعہ تاریخ رسم جلوہ

رسم جلوہ چو آمادہ گشت جرات	فرو و جلوہ فرانی جلوہ راجات
چہ خوش برآمدہ نادر سنش ز روی امید	بہار جلوہ نوشاہ جامع الحسنات

وله قطعہ رسم بدی

واہ جلوہ ہی کیا یہ جلوے کا	جلوہ بخشون کے منہہ کا غازہ ہی
سال نادر کہا ز رو کے قیاس	رسم جلوے کا عیش تازہ ہی

وله قطعہ تاریخ رسم چوٹھی

رسم شانانہ یافت نیت نو	ہست امروز خوشتر از نور و
گفت نادر سنش ز رو کے امید	ہست رسم چوٹھی آن بہار افروز

وله قطعہ رسم بدی

خوب ہی رسم فیض بخش ہی ہم	حاصل اپنے مراد ہی کی ہی
سال نادر نے یوں کہا اسکا	مطلع عیش رسم چوٹھی ہی

وله قطعہ تاریخ رسم کنکن

<p>زیر دست است دست باوقارش که رسم گلگون زرین نگارش</p>	<p>فلک در پاسه این نوشاه افاد زهی نادر سن او گفت نادر</p>
<p>وله قطعه هفتادی</p>	
<p>مثل خورشید که مزین هی بازی چرخ رسم گلگون هی</p>	<p>بیه عجب رسم هی جهان افروز سال نادر سے یون کہا تفت</p>
<p>وله قطعه تارخ رسم چاند سلامی</p>	
<p>زهی بیدار شسته بخت خسته ملاقات به نو خوب گفته</p>	<p>ازین رسم مبارک دوستان سن این تازہ رسم محترم دل</p>
<p>وله قطعه هفتادی</p>	
<p>مُعین تھارا سد اسورہ تبارک ہو کہ رسم چاند سلامی تھین مبارک ہو</p>	<p>بفضل حق تھین شایان رہے شای تھا فکر سال کا نادر کتن کہا تفت</p>
<p>وله قطعه تارخ رسم کلیوشی</p>	
<p>شده شکا بلبل دل خلق خوش مبارک بود رسم کلیوشی</p>	<p>چو شکفت گلزار عیش و نشاط بجز عین آفت سنش از آنکه</p>
<p>وله قطعه هفتادی</p>	
<p>پائی عالم میں شاد کامی قدر رسم کلیوشی ہی گرامی قدر</p>	<p>آج کلیوشی امیر جهان تافت اسکا کہا بہ سن زینا</p>
<p>وله قطعه تارخ الصرام شادی</p>	
<p>شادمان جان عمدگان شسته</p>	<p>شادی عمدہ یافت چون نام</p>

گفتش سال بس در دامن	شادی عمدہ بیگان گشته
---------------------	----------------------

وله قطعہ ہندی

دھوم شادی کی عجب می محل میں عین	خانہ شادی کی جس شادی ہی آبادی
جشن برانا جھکا کہنے لگا سال اسکا	عمدۃ الدولہ بہادر کی ہی عمدہ شادی

وله قطعہ تاریخ جشن شادی

گفت جشن شادی عمدہ پر خوش	از کہ جہاں خداوند علا
پیر تاریخش زرو سے پنجن	خوب جشن شادی از دل شد ندا

وله قطعہ ہندی

ہوا جلوہ گر جب کہ یہ جشن زیبا	بفضل خداوند حلاق قادر
عجب حسن سے نادر اسکا کہا سال	یہ بس عمدہ شادی کا ہی جشن نادر

وله قطعہ تاریخ ملاقات عید رمضان

از کرم عمدہ گشت جان شادمان	لطف و عنایت بوجہ مسادر مزید
سال ہمایون او خواست نادر زول	گفتش از وہاب خوب ملاقات عید

وله قطعہ ہندی

کیا خوب عید کی یہی دھوم دھام ہے	رتبہ ہی آج اوج پر دید و شنید کا
شادی ہی مجھ کو پہر کہ سر جول ہی نہیں	بولا سروش دولہ ہی رمضان کی عید کا

وله قطعہ تاریخ مبارکبادی عیدِ اصحی

بجرات عمدۃ الدولہ بہادر	چو گشتہ باد و صد فرود نق افزا
بگفتا سال نادر ہی شش و پنج	جہاں پیارک عیدِ اصحی

ولہ قطعہ ہندی

بنی کے گھر بنا جب رونق افزا
ہوا جرات کا با صد حشمت و جاہ
کہا سن اکانا اور عاجزی سے
یہ بے شک عیدِ قربان کا ہی نوشاہ

ہر گاہ نظر ندرت پسند مولف شمع محفل سخن برین مجموعہ تواریخ مصنفہ نادرا افغان
فی السدیہ قطعات ذیل از زبان خادمہ اش و نظم ہونا

قطعہ از جانب لطف

زہی نکاشتہ مجموعہ تواریخ است
ز گلک نادریا با طریقہ دلکش
چہ لطف کرو چو دیدن براسہ لطف
کہ از دو جام تواریخ گفت تاریخش

ولہ قطعہ ہندی

بطرز مازہ لطف بیکران سے
لکھین نادریے جت سب تواریخ
دور سے جو دت لطف سنسناوی
تواریخ دل آویزا کی تاریخ

حرف لہو

طبع از پروردہ اغوش سعادت - تربیت یافتہ دبستان لیاقت - فرست
دستگاہ - محمد ولی اللہ متخلص - ولا - کامران و کامیاب باد

قطعہ

نور شاد بی عمدة الدولہ
گر در روشن دل جانی مفت
سال آن حسن از سر دستور
منبع نور حسنہ میہا گفت

حرف الہا

طبع از شہسوار معرکہ سخن جزور از با سے میدان علم و فن - قدر انداز کمین کا ہفت

سید اسد اللہ متخلص بہ ہمت۔ صف شکن رزمگاہِ فضیلت باد

قطعہ

ز شادی پُرانوارِ خاصِ عمدۃ الدولہ
سروشِ سخنِ سیاسانِ جنینِ شادی نور انگیز
بعالمِ منتشر گشتہ فروغِ عیش و عشرتہا
زر رویِ آسمانِ گفتا بود نورِ شاستہا

حرف الیا

طبعِ زاوِ سفینہ بحرِ گویائی۔ بادِ بانِ کشتیِ رسائی۔ لنگر اندازِ جزیرِ بندشِ مرغوب
محمد یعقوب متخلص بہ مین۔ ساحلِ گزینِ شہینِ مقالی باد
مثنوی ہندی بقہریہ تیاری شادی

مژدہ امی ساکنانِ ہند و دکن
ما تھ مین شاخِ گلِ گاہی خامہ
ای صبا نامہ بر ہو میرے لئے
جا گلستانِ دہر مین کی بار
ز کس چشمِ پاوگی جس جا
گر گل گویش تک گذر ہو ترا
ہوگی گھر گھر خوشی کی آبادی
جشنِ شادی کا پھولتہای چمن
ورقِ گل بہ لکھون ہون نامہ
پاے بندِ سفر ہو میرے لئے
کرہہ اک خار بند کو گلزار
اسکو یہ نامہ طرب دکھلا
اسکو یہ مین کا پیام سنا
عمدۃ الدولہ کی ہی اب شادی

ولہ نظم ہندی

گلشن کو سواری جو یون باد بہاری
سنتا ہوں کہ بخلق کی اس گل سے بیٹا
کس گل کے لئے ہوتی ہے ساری تیری
شادی محلِ اب ہو ویکابازار تیری

ولہ قطعہ ہندی

<p>اس گلستان میں ہی اس سروروان کی اشیان اپنا اگر سایے میں اسکے ہو</p>	<p>طوق ہی ہیر سکلے جکی بستاری کا کیون بنو عموئی ہو مجھے قرلو سرداری کا</p>
---	--

وله قطع ہندی

<p>آی نور عمدگی تری شادی کے نور سے میر میر رشک سے تر ہے ہی چرخ پر</p>	<p>روشن ہر ایک گھر میں چراغ سرور ہی یون جلوہ گر زمین پشادی کا نور ہی</p>
---	--

وله قطع

<p>عہد شادی عمدۃ الدولہ یعنی از سر طیفیض این شادی کثرت روشنی چہ باید گفت خور و نوش و محافل رنگین آمد و رفت رسمہای دوسو بخدار است ای زمانہ بگو ای صبا باز در ریاض جان این چہ دور است و این چہ ایام است چرخ زد دور ماولی این دور دور دوران و گر نخواہد دید سال این عہد نیک گفت مرو</p>	<p>خوشتر از عہد فیض و دارا شادمان است ادون اعلیٰ بر یک آئین شدہ صبا و وسا نفس و در قفس لولیان بر ادا چون بگلزار سیر باد صبا ایچنین جشن دیدہ تو کجا رسد موسم ایچنین اصلا جام عشرت رسیدہ ہر یک گوی سبقت ر بود از ہمہ تا ایچنین دور تا بد و رسما دور شادی میمنت پرا</p>
--	--

وله قطع ہندی

<p>عمدۃ الدولہ کی شادی ہی عجب</p>	<p>ایسا دیکھیگی نہ کتنی عمدہ جشن</p>
-----------------------------------	--------------------------------------

سال تاریخ اسکا کچھ نہیں نہیں
عہدہ نو بشر عہدہ شادی عہدہ حسن

ولہ قطعہ ہندی

عہدہ الدولہ کی جو شادی ہوگا پھر نہ کوی دیکھیگا ایسا انتظام
سبر جھکا تاریخ بولا آسمان ختم ہی شادی نہیں سہن کلام

خاتمہ الکتاب

خاتمہ

المتذلل لولہ تعالیٰ شانہ وعظیم برہانہ باوجود ولکت فرصت اندل
فرصت زمانہ جیت انجمن زمانہ شمع و برای شبستان جان چراغی بامیدی
روشن کروم کہ اگر وقتی روشن ملی را اتفاقا بوسیش کن رہی و بروی نظری افند
شاید کہ پرتوی از فروغ ہمیش نصیب بخت سیام شود و ظلمت شب پیدای
روزگارم بفضیلمای طالع بہرہ زئی مبدل کردو

قطعہ

چو این شمع محفل برافروختم کہ روشن کند نام من در جہان
ز دل روشنی طبیعت بگفت چراغ دکن سال تاریخ آن

الہی بافضل نامتسابی مہابی داران چراغ دو دمان والا جاہی را کہ این شمع
زبان آموز بفرغ نام نامیغ روشن است - در روشن دار بانوار کامیابی دل آن
روشن مزاج فضیلت بناہی را کہ پرتو توقع قبولش بوزنجش سر انجام ترتیب این بزم
نتایج انکار اہل سخن است

عبیت

بود دانش عمود دولت زینتی خدا بروی واو بر الطف شفقتی
کی دو شاہہ قطعات تواریخ تمام این سالہ سرور انگیز کہ بعضی انگوٹہ جہان

